

Europska
komisija

PANORAMA

PROLJEĆE 2018. / Br. 64

**Kohezijska politika:
30 godina ulaganja
u budućnost
europskih regija**

SJEVERNA RAJNA-
VESTFALIJA:
VELIK IGRAČ NA
NACIONALNOJ
I GLOBALNOJ
POZORNICI

ZADRŽAVANJE
TRADICIJE
INVESTIRANJEM
U BUDUĆNOST
U HRVATSKOJ

COHESION 30

Regionalna i
urbana politika

PANORAMA

U ovom izdanju...

U ovom proljetnom izdanju *Panorame* obilježavamo 30. obljetnicu nastanka kohezijske politike dvama posebnim prilogima. Prisjetit ćemo se pet programskih razdoblja te ćemo, s pomoću karata i infografika, vidjeti kako se politika, zajedno s regijama kojima služi, razvijala tijekom vremena. Također ističemo 30 najznačajnijih projekata iz svih država članica, prikazujući sav raspon i učinkovitost ulaganja.

U regionalnom profilu posjetili smo pokrajine Sjeverna Rajna - Vestfalija u Njemačkoj te, uz profile projekata, donosimo i razgovor s profesorom Andreasom Pinkwartom, ministrom gospodarskih poslova, inovacija, digitalizacije i energije Sjeverne Rajne - Vestfalije. Istražujemo potporu EFRR-a za MSP-ove, procjene teritorijalnih utjecaja i novi alat Komisije za integraciju ljudi s migrantskom pozadinom. Usto, objašnjavamo suradnju između EU-a i Norveške, Islanda i Lihtenštajna putem Sporazuma o Europskom gospodarskom području.

Donosimo vam i razgovor s Jacquesom Mézardom, francuskim ministrom za teritorijalnu koheziju koji preispituje prošli, sadašnji i budući utjecaj kohezijske politike u Francuskoj. Rubrika „Svojim riječima” uključuje priloge iz Toskane, Brandenburga i udruge Gradovi atlantskog luka (engl. Atlantic Arc Cities), dok smo u rubrici Projekti posjetili Estoniju, Austriju i Grčku.

Želim vam ugodno čitanje.

AGNÈS MONFRET

Voditeljica komunikacijskog odjela, Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku, Europska komisija

UVODNI ČLANAK.....	3	KOHEZIJSKA POLITIKA SLAVI 30 GODINA.....	24
KOHEZIJSKA SREDSTVA OSNAŽUJU FRANCUSKU.....	4	MAPIRANJE NAPRETKA ULAGANJA KOHEZIJSK POLITIKE	40
ALAT ZA POTPORU MIGRANTIMA.....	8	PONOVNI RAST U EU-U.....	50
HRVATSKA UTVRĐUJE SVOJE PRIORITETE.....	10	PROCJENA TERITORIJALNOG UTJECAJA.....	52
SJEVERNA RAJNA - VESTFALIJA: GLOBALNI IGRAČ.....	12	BESPOVRATNA SREDSTVA EGP-A I NORVEŠKE:	
BRANDENBURG, POTPORA REGIONALNIM ZAHTJEVIMA... 20		OSNAŽIVANJE EUROPE.....	54
TOSKANA: KLJUČ JE U REGIONALNOM FINANCIRANJU ... 21		U KORAK SA ZAPADNOM MAKEDONIJOM.....	58
SURADNJA GRADOVA ATLANTSKOG LUKA.....	22	PROJEKTI IZ AUSTRIJE, ESTONIJE I GRČKE.....	60
NOVOSTI UKRATKO.....	23.	PROGRAM.....	63

UVODNI ČLANAK

Godina 2018. posebna je za kohezijsku politiku. Svoju 30. godišnjicu obilježit će za samo tri mjeseca, 24. lipnja – točno na dan kada su usvojeni prvi propisi kohezijske politike.

Ne treba napominjati važnost te prekretnice. Tijekom tih 30 godina postigli smo toliko toga: rast, radna mjesta, brži internet, poboljšanu dostupnost, više bolnica i bolje bolnice, vrtiće i škole za našu djecu itd. U ovom broju *Panorame* pronaći ćete 30 impresivnih primjera koji pokazuju kako su europske regije iskoristile kohezijsku politiku da bi postigle bolje životne uvjete i omogućile bolju budućnost svojim građanima. Dobra je vijest da su sve europske regije bile dijelom ove priče o uspjehu, oslanjajući se na kohezijsku politiku kako bi bolje iskoristile prilike koje je stvorilo najveće interno tržište na svijetu.

Naravno, današnja kohezijska politika mnogo je drugačija od one koju smo poznavali prije 30 godina. Otad se Uniji pridružilo 16 novih država članica. Razvili su se i izazovi i prioriteti za financiranje. Primjerice, uz podršku integraciji migranata, glavni prioritet danas je podupiranje industrijske tranzicije europskih regija.

No jedna od snaga ove politike leži u činjenici da je uvijek znala učiti iz svojih uspjeha i neuspjeha te se neprestano prilagođavala novim vremenima, ostajući pritom vjerna svojim izvornim načelima: potpori regijama u najnepovoljnijem položaju, višegodišnjim programima, strateški usmjerenim ulaganjima i uključenosti regionalnih i lokalnih partnera.

Iskoristila bih ovu priliku da odam počast svima onima koji su ovu politiku omogućili i koji je svakoga dana čine mogućom. Ponosna sam na tisuće ljudi koji kohezijsku politiku provode u praksi u našim državama članicama i regijama kako bi osigurali suradnju fondova EU-a te koji prate promotore projekta u uspješnoj provedbi njihovih projekata. Sigurna sam da se i oni ponose ovom politikom.

Stoga, vrijeme je za slavlje. No istovremeno je i vrijeme da kapitaliziramo ta postignuća kako bi ova politika i dalje služila našem zajedničkom europskom snu o miru, demokraciji, slobodi, solidarnosti i napretku za sve.

Komisija će za nekoliko tjedana predstaviti svoje prijedloge za sljedeći višegodišnji financijski sporazum i za buduću kohezijsku politiku nakon 2020. Vodit će se važna rasprava o tome koji bi trebali biti prioriteti EU-a za financiranje tijekom novog razdoblja. U tom mi je kontekstu također drago da ćemo moći predstaviti tisuće konkretnih primjera kako je Europska unija promijenila živote milijuna građana diljem našeg kontinenta. Beskrajno vam hvala! Sretan ti rođendan, kohezijska politiko! ■

CORINA CREȚU

Europska povjerenica za regionalnu politiku

Prilagođavanje kohezijske politike budućim izazovima u Francuskoj

Francuski ministar za teritorijalnu koheziju Jacques Mèzard govori o važnosti prošlosti, sadašnjosti i budućnosti kohezijske politike te o promjenama koje će biti potrebne da bi se riješili izazovi s kojima će se nakon 2020. suočiti Francuska, ali i čitav EU.

Osmišljena i provedena pod vodstvom Jacquesa Delorsa 1988., kohezijska politika slavi svoj 30. rođendan.

Neprestano se prilagođavala, ostajući pritom vjerna izvornim načelima: potpori regijama u najnepovoljnijem položaju, višegodišnjim programima, strateški usmjerenim ulaganjima i uključenosti regionalnih i lokalnih partnera. Je li bilo potrebno da ostanemo vjerni tim načelima tijekom čitavog ovog razdoblja? Jesu li ona danas još uvijek važna?

Kohezijska politika predstavlja temelj europskog projekta jer je smanjenje nejednakosti među različitim regijama načelo koje se navodi u preambuli Rimskog ugovora. Ova politika primarna je europska politika za ulaganje te bilježi neke velike uspjehe. Pomogla je novim državama članicama da, gospodarski gledano, brže uhvate korak sa starim državama članicama te je podržala ulaganje tijekom krize. Kohezijska politika je i uključiva i dinamična razvojna politika usmjerena na osnaživanje teritorija sa specifičnim nedostatcima kako bi bolje iskoristili svoje snage i na jedin-

stvenom tržištu i u globaliziranom svijetu. Kako bi se dinamika koju promiče i dalje nastavila obraćati svakome, ova politika mora proći znatne prilagodbe ili ju je čak potrebno ponovno formulirati zbog sljedećih razloga:

- gospodarskih – Europi su potrebne regije koje su produktivne te radikalno izmijenjene kako bi se osigurala njezina održivost;
- društvenih – snaga socijalne kohezije i kvaliteta njezina ljudskog kapitala bit će strateški čimbenici; i
- političkih – postoji rizik od socijalne fragmentacije na razini kontinenta.

Središnja tema rasprave jest proračun za kohezijsku politiku nakon 2020. Što mislite, dokud je stigla rasprava i što od nje očekujete?

Francuska vlada podupire „proaktivni proračun za neovisnu Europu, koji jamči našu sigurnost i priprema se za budućnost mladih Europljana”, odnosno za pošteniji proračun koji se mnogo lakše može predvidjeti. Potvrdili su i svoju potporu kohezijskoj politici i svoju želju da

se ona dubinski reformira. Da bi bolje rješavala trenutačne teritorijalne izazove, želimo da ima precizniji fokus te da podliježe većem socijalnom i fiskalnom usklađivanju. Snažna Europa jedina je mogućnost koja za Francusku ima smisla kako bismo u budućnosti svoje građane mogli potpuno zaštititi, obraniti i podržati u globaliziranom svijetu.

U kojoj mjeri trenutačni programi pomažu u poticanju francuskoga gospodarstva? Koje određene rezultate želite postići do kraja tekućeg programskog razdoblja (2014. – 2020.)?

Inovacija se definira kao jedan od glavnih pokretača netroškovne konkurentnosti francuskoga gospodarstva. Intenzitet ulaganja u istraživanje i razvoj smanjio se od početka krize te nema sumnje da ga je potrebno potaknuti kako bi se osnažila konkurentnost sektora te kako bi se spriječilo ispadanje određenih regija. Druga ključna dimenzija privlačnosti francuskoga gospodarstva jest stabilnost ulagačke klime i socijalna kohezija kojoj doprinose i europski

» *Snažna Europa jedina je mogućnost koja za Francusku ima smisla kako bismo u budućnosti svoje građane mogli potpuno zaštititi, obraniti i podržati u globaliziranom svijetu.* »

strukturni i investicijski fondovi (ESIF). Njihov provedbeni okvir, koji daje prednost strukturiranim ulaganjima i nudi jamstva, također je čimbenik koji doprinosi ulagačkoj sigurnosti.

No učinak europskih strukturnih i investicijskih fondova na teritorijima ovisi o iznosu prikupljenih sredstava. Nadalje, tijekom *ex-post* ocjenjivanja moguće je uočiti pozitivan utjecaj fondova tijekom krize u francuskim regijama. No nemamo dovoljno perspektive kako bismo ilustrirali gospodarski učinak trenutačnog programiranja. Zapravo, europski strukturni i investicijski fondovi rijetko funkcioniraju zasebno. Konkretno, nadamo se da će ti fondovi omogućiti

da u Francuskoj povećamo udio izdataka za istraživanje i razvoj, istodobno smanjujući nesklad među francuskim regijama u pogledu inovacija, kao i zapošljavanja i osposobljavanja.

Bili ste ministar poljoprivrede, a sada ste ministar teritorijalne kohezije. Slažete li se da je namjena Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) da u budućnosti (nakon 2020.) još bliskije surađuju u ruralnim zonama, primjerice u pogledu širokopojsnog interneta? Ako se pokretanje jedinstvenog fonda ne smatra odgovarajućim rješenjem, treba li

tražiti zajedničke načine intervencije koji su više integrirani, posebice u interesu pojednostavnjivanja?

Nisam dugo bio u Ministarstvu poljoprivrede, no kao izabrani predstavnik departmana Kantal, mogu potvrditi da je iskoristivost širokopojsnog interneta apsolutno ključna za gospodarski razvoj ruralnih teritorija. Upravo su zato, uz plan Širokopojsni internet vrlo velike brzine u Francuskoj (engl. France Very High Speed [France Très Haut Débit]), brojne francuske regije odabrale koristiti se europskim fondovima kako bi ubrzale njegovo uvođenje.

Postavljanje mreže optičkih vlakana – veliko ulaganje u regionalnu infrastrukturu Francuske.

No složenom dizajnu fondova, uz njihove višestruke prioritete, često nedostaje transparentnosti pa taj problem treba riješiti. Francuske vlasti iskazale su svoja očekivanja u pogledu pojednostavnjivanja te su europskim tijelima predložile inicijative. Uistinu računamo na temeljito pojednostavnjivanje nakon 2020. koje će zahtijevati bolje ujednačavanje pravila nadležnih za različite fondove.

Posebice trebamo biti relativno oprezni kad je riječ o trima točkama te ćemo trebati osigurati pravnu sigurnost korisnika, tehničku izvedivost prijedloga te da napredak prema pojednostavnjivanju ne dovede do većih regulatornih zahtjeva na nacionalnoj razini.

Tijekom razdoblja 2014. – 2020. Francuska je odgovornost za upravljanje EFRR-om prenijela

s prefektura na regije (regionalna vijeća). Koje ste lekcije naučili iz takva razvoja? Po Vašem mišljenju, kakav je to utjecaj imalo na koordinirajuću ulogu države?

Trenutačno programsko razdoblje bilo je izazovno za sve uključene strane. Tijekom ovog programskog ciklusa regije su se morale suočiti s dvama izazovima: provedbom upravljanja programima, čija nam je pretjerana složenost svima predobro znana, i, za većinu regija, upravljanjem ujedinjavanjem francuskih regija. Upravljačka tijela u cijelosti su se oslobodila tih novih odgovornosti, uz izniman profesionalizam. Kad je riječ o koordinirajućim tijelima, ona su upravljačkim tijelima morala pružiti i tehničku i regulatornu potporu za širok raspon tema, pružiti tehničku stručnost u suradnji među

ministarstvima te osigurati svjesnost o nacionalnim položajima u dijalozima s regijama i europskim institucijama.

Taj se proces dijaloga i sustav rada i suradnje između države i regija, usustavljen oko upravljanja europskim strukturnim i investicijskim fondovima svakako može usavršiti iako on, neovisno o tome što bilo tko kaže, funkcionira i proizvodi rezultate koji su, u cjelini, zadovoljavajući.

Francuske najudaljenije regije (DOM) moraju se suočiti s brojnim izazovima, poput udaljenosti, izoliranosti i problematičnog zemljopisnog položaja. Je li dodjela posebnih sredstava primjeren odgovor na te izazove? Ne bi li odgovor EU-a trebao biti dodatno „strukturiran” kako bi ih snažnije i održivije povezao, u pogledu

Pogled na krovove grada Clermont-Ferranda s istaknutim vulkanom Puy de Dôme u pozadini.

Anne-Laure Morel vlasnica je start-up poduzeća Torskul u La Réunionu, jednoj od francuskih najudaljenijih regija.

EFRR-a i čak Europskog socijalnog fonda (ESF)? Koji će biti prioriteti Francuske tijekom sljedećih pregovora, imaju li se u vidu posebnosti najudaljenijih regija?

Najudaljenije regije prilika su za Europsku uniju. Njihova ograničenja i izazovi zaista su brojni i svaka od najudaljenijih regija nalazi se u drugačijoj situaciji. No najudaljenije regije također imaju jedinstven potencijal i resurse koji su izravno povezani sa strateškim sektorima gospodarstava budućnosti (zelenim gospodarstvom, plavim gospodarstvom ili čak svemirskim gospodarstvom). Nažalost, te se prednosti ne iskorištavaju u dovoljnoj mjeri.

Kohezijska politika i Europski fond za strateška ulaganja (EFSU) nude raznolik spektar instrumenata i alata. U njih se ubraja i dodjela posebnih sredstava najudaljenijim regijama. U tom kontekstu

i uzimajući u obzir lokalne potrebe najudaljenijih regija, želimo napredovati čim brže kad je riječ o određenim ključnim pitanjima povezanim s poljoprivredom, ribarstvom, upravljanjem otpadom, osposobljavanjem i mladima, mobilnosti s teritorija i među njima te trgovinskim sporazumima. Nakon konzultacija započelih u okviru Assises des Outremer, u tom će kontekstu dionici sljedećeg proljeća predložiti inovativne i strukturne projekte koji stvaraju radna mjesta i koji će dobiti vladinu podršku.

Izabrani ste predstavnik Cantala (departmana regije Auvergne-Rhône-Alpes). Je li kohezijska politika EU-a znatno utjecala na ovaj teritorij? Možete li istaknuti neke projekte koji su bili posebno korisni građanima?

Kohezijska politika Europske unije složena je, ali našim teritorijima predstavlja stvarnu priliku: prosječan udio europskih

fondova u regionalnom ulaganju iznosi 20 % u kopnenom dijelu Francuske, a u slučaju Auvergne, regije iz koje sam ja, taj udio dostiže 76 %. Stoga je moj odgovor da – mogu vam reći da je ova politika ključna za javne službenike koji žele mobilizirati ulagače oko strukturnih projekata u regijama! Primjerice, u vezi s poljoprivrednim poslovanjem, EFRR je dodijelio 150 000 EUR projektu istraživanja i razvoja „MOPAD”¹, koji vodi BIO-VITIS, a kojim se predlaže upotreba mikroorganizama u borbi protiv bolesti pšenice. S druge strane, podržao je i razvoj suradničkih radnih prostora za mikropoduzeća/MSP-ove, primjerice u područjima Murata (195 000 EUR) i Salersa (150 000 EUR). ■

1) Micro-Organismes Pour une Agriculture Durable [Mikroorganizmi za održivu poljoprivredu].

Alat koji ljudima migrantskog podrijetla pomaže s fondovima EU-a

Komisija je nedavno pokrenula alat koji pomaže u koordinaciji fondova EU-a za integraciju osoba migrantskog podrijetla.

Dok se svakoga jutra vozite podzemnom željeznicom, vjerojatno i ne primjećujete tko upravlja vlakom i brine se da sigurno stignete na svoje odredište. Kasnije tijekom dana, u bolnici, možda nećete obratiti pozornost na to tko vam mjeri krvni tlak i podsjeća vas na nuspojave lijeka koji uzimate. Možda nećete primijetiti tko je centar snova vaše kćeri dok sanjari o tome kako će postati sljedeći Romelu Lukaku u belgijskoj nacionalnoj nogometnoj reprezentaciji.

Da pojasnimo: vrlo je vjerojatno da su svi ti ljudi ili rođeni izvan Europe ili su njihovi roditelji stigli s drugog kontinenta. U Europu su mogli doći na različite načine. Neovisno o priči o njihovu putu do Europe, njihova se djeca u školi suočavaju s brojnim izazovima, posebice ako pohađaju odvojene škole.

Svijest o razlici

Godine 2016. 4,1% cjelokupnog stanovništva EU-a nije imalo nacionalnost države članice, a 7% ljudi koji su živjeli u EU-u rođeno je izvan EU-a. Podatci ukazuju na to da još uvijek postoji znatna i rastuća socioekonomska razlika između ljudi migrantskog podrijetla i glavnine društva. Posebice su upečatljive sljedeće razlike:

- U 2016. stopa nezaposlenosti u 28 zemalja EU-a za migrante rođene izvan EU-a ostala je 8,4 postotna boda viša od stope stanovnika rođenih u EU-u.
- U usporedbi s ostalom djecom, djeca migrantskog podrijetla već na kraju osnovnoškolskog obrazovanja postižu znatno niže rezultate. Nadalje, djeca migrantskog podrijetla prezaupljena su u školama za djecu s posebnim potrebama.

Unatoč tim ključnim izazovima, studije ukazuju na to da je imigracija povezana s pozitivnim doprinosom javnim financijama i dobrobiti države članice domaćina (pri čemu koristi

imaju sve visokokvalificirane i nekvalificirane osobe u društvu), ovisno o početnoj razini vještina migranta i o trajanju njihove integracije na tržište rada.

Europa je jedno od najbogatijih mjesta na zemlji. Na raspolaganju nam je širok raspon resursa i alata kako bismo olakšali integraciju osobama migrantskog podrijetla. Posebice ja znatan iznos sredstava iz fondova EU-a koja su dostupna državama članicama (vidjeti sliku u nastavku).

Prilagođavanje svrsi

Da bi se fondovi EU-a u potpunosti iskoristili, povjerenica Crețu nedavno je zajedno s predsjednikom Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora Georgesom Dassisom pokrenula „Alat o upotrebi fondova EU-a za integraciju osoba migrantskog podrijetla“.

» *Cilj poticanja kohezivnih i uključivih društava, neovisno o etničkom podrijetlu, nacionalnosti, pravnom statusu, rodu, spolnoj orijentaciji, vjeri i invaliditetu, odražava se u vrijednostima i načelima Europske unije. Stoga bismo trebali biti svjesni kako tržištu rada potencijalno može doprinijeti 20 milijuna stanovnika trećih zemalja koji imaju zakonsko prebivalište u Europskoj uniji.* »

Corina Crețu, povjerenica za regionalnu politiku

U njegovu stvaranju praćeni su brojni ključni prioriteti koje je utvrdila Komisija: posebice, potreba da se podrži integracija osoba s migrantskim podrijetlom u skladu s načelima jednakog postupanja i potreba za boljom koordinacijom fondova EU-a.

POJAM „OSOBE MIGRANTSKOG PODRIJETLA” ODNOSI SE NA:

- stanovnike trećih zemalja
- osobe koje su zatražile međunarodnu zaštitu i koje se koriste međunarodnom zaštitom
- osobe bez državljanstva
- osobe neutvrđene nacionalnosti
- građane EU-a migrantske pozadine.

Treba napomenuti da ova kategorija ne obuhvaća mobilne građane EU-a.

Kao povjerenik za migracije, unutarnje poslove i građanstvo, Dimitris Avramopoulos izjavio je: „Ulaganje u integracijske politike danas je ključno kako bi se osiguralo da Europa ostane napredno, kohezivno i uključivo društvo u budućnosti.” Ovaj alat pomoći će tijelima za financiranje diljem država članica da unaprijede svoju upotrebu fondova EU-a za integraciju boljom koordinacijom upotrebe fondova i jačanjem

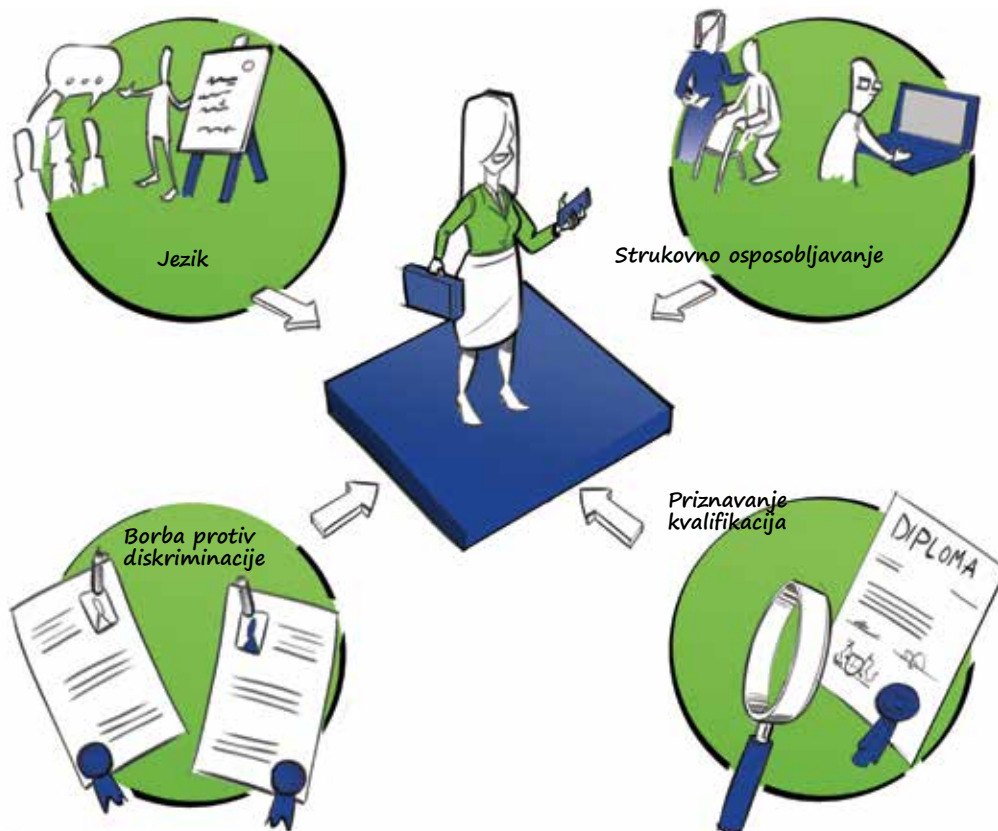
njihovih sinergija. Na taj će način, uz potporu fondova EU-a, tijela za financiranje dodatno doprinijeti smanjenju nejednakosti i osiguranju jednakog postupanja prema ljudima migrantskog podrijetla.

Alat daje i praktične preporuke o upravljanju fondovima EU-a, posebice se usmjeravajući na njihove sinergije. Dodatno naglašava određene izazove koji zahtijevaju hitnu pozornost, a kojima se tek treba u potpunosti posvetiti, u područjima obrazovanja, zapošljavanja, stanovanja, primanja i pristupa temeljnim osnovnim uslugama, u kojima su najpogodnije za doprinos. Više pozornosti treba posvetiti društvenoj i fizičkoj izolaciji osoba migrantskog podrijetla, posebice onih najranjivijih kao što su beskućnici, osobe bez državljanstva, samohrani roditelji i ostali.

Fondovi EU-a dostupni su nacionalnim, regionalnim i lokalnim tijelima. Komisija je spremna dodatno poduprijeti države članice kako bi se potencijal tih fondova u potpunosti iskoristio. Potom se pripremaju ažuriranja alata praktičnijim preporukama koja će uslijediti nakon provedbe projekata diljem država članica. ■

SAZNAJTE VIŠE

<http://europa.eu/!gT84Bc>

Održavanje tradicionalnog uz ulaganje u budućnost

Obnovljena tvrđava Svetog Mihovila u Šibeniku, Hrvatska.

U postupku programiranja novog Višegodišnjeg financijskog okvira za Hrvatsku posebice je važno zadržati status tradicionalnih politika – kohezijske politike i zajedničke poljoprivredne politike. Ministrica regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Gabrijela Žalac objašnjava položaj Hrvatske u odnosu na budućnost kohezijske politike nakon 2020. izlaganjem stajališta ove zemlje i jasnim navođenjem njezinih prioriteta.

Smatram nužnim da kohezijska politika i dalje bude učinkoviti alat za EU kojim će se nastaviti smanjivati značajne ekonomske, socijalne i teritorijalne nejednakosti te jačati globalna konkurentnost europskog gospodarstva. Ona omogućuje gospodarski rast i održivi razvoj te se smatra ključnim izvorom za javna ulaganja u Hrvatskoj. Osim aktivnog sudjelovanja u institucijama EU-a, Hrvatska je također dio proširene Višegradske skupine gdje aktivno pridonosi raspravama o budućnosti kohezijske politike.

Procjenjuje se da je u razdoblju od 2015. do 2017. doprinos u postotcima kohezijske politike javnim ulaganjima u Hrvatskoj bio 80%, što je izrazito visoko u usporedbi

s prosjekom zemalja EU-28 od 8,5%. To jasno pokazuje da povećanja u nacionalnoj komponenti sufinanciranja variraju od zemlje do zemlje te da će svaka država članica reagirati u skladu sa svojim okolnostima.

Sufinanciranje nacionalnim sredstvima zasigurno pridonosi osjećaju vlasništva svih sudionika. Međutim, s obzirom na značajne nejednakosti u razvoju različitih zemalja i regija, svako povećanje ne bi pružilo dodanu vrijednost kohezijskoj politici. Stoga podupiremo održavanje trenutane minimalne stope sufinanciranja nacionalnim sredstvima u nacionalnim omotnicama europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) i doprinosa iz nacionalnih proračuna.

„Po pitanju ključnih elemenata buduće kohezijske politike, vjerujem da je prioritizacija ulaganja ključna. Hrvatska i dalje snažno podupire „tradicionalne” prioritete kohezijske politike koja se financira iz trenutnog financijskog razdoblja s obzirom na to da imaju i isti interes za razdoblje nakon 2020.“

Prioritetne perspektive

Po pitanju ključnih elemenata buduće kohezijske politike, vjerujem da je prioritizacija ulaganja ključna. Hrvatska i dalje snažno podupire „tradicionalne” prioritete kohezijske politike koja se financira iz trenutnog financijskog razdoblja s obzirom na to da imaju i isti interes za razdoblje nakon 2020.

U pogledu VFO-a podupiremo zadržavanje trenutnog sedmogodišnjeg trajanja jer je dugoročno predviđanje neophodno zbog vremena potrebnog za usklađivanje zakonodavstva i usvajanje operativnih programa.

Nadalje, trenutno pravilo N+3 jest odgovarajuće, a optimalne su i dodatne tri godine za apsorpciju sredstava nakon njihove dodjele.

Što se tiče instrumenata za provedbu kohezijske politike, podržavamo da bespovratna sredstva i dalje ostanu glavni instrument provedbe, iako je također potrebno razmotriti evaluacije koje ukazuju da se financijski instrumenti mogu koristiti djelotvorno, posebice u kombinaciji s bespovratnim sredstvima u financijski održivim područjima investicijske politike.

Također bih željela napomenuti važnost europske teritorijalne suradnje kao izvršne platforme za razvoj koordinirane i strateške suradnje na svim razinama, s partnerima iz drugih europskih zemalja i regija.

Zasigurno postoji potreba da se i dalje prepoznaju nedostatci, osigura sinergija i komplementarnost između ESIF-a i drugih fondova EU-a te poboljša djelotvornost provedbe kohezijske politike. Stoga očekujemo jednostavniji prijelaz između programskih razdoblja i brži početak novog financijskog razdoblja kako bismo osigurali kontinuitet ulaganja. ■

Gabrijela Žalac, ministrica regionalnog razvoja i fondova Europske unije u Hrvatskoj

Sjeverna Rajna-Vestfalija – velik igrač na nacionalnoj i globalnoj pozornici

Sjeverna Rajna-Vestfalija najgušće je naseljena regija u Europi koja se može pohvaliti iznimnim gospodarstvom unutar EU-a i bliskim vezama sa susjednim zemljama. No i dalje je čeka mnogo posla kako bi kreirala okruženje koje je prilagođenije istraživačkim aktivnostima, inovativnim društvima i start-upovima s visokim potencijalom rasta.

Kao jedna od 16 saveznih država Njemačke, Sjeverna Rajna-Vestfalija zauzima oko 9,5% površine i s 21% sudjeluje u broju stanovnika i bruto domaćem proizvodu. Njezina središnja lokacija u srcu Europe, na transeuropskim koridorima Rajna-Alpe i Sjeverno more-Baltik, te njezina uloga industrijskog stupa velikih belgijskih i nizozemskih morskih luka čine ovu regiju gospodarskom regijom koja se iznimno ističe unutar EU-a.

Gospodarstvo regije pretežito se isprepliće na međunarodnoj razini te je globalno orijentirano. Godine 2017. uvoz i izvoz regije iznosio je 419,8 milijardi EUR. Međunarodna trgovina čini više od 60% BDP-a regije. Čak i u vremenu sve veće globalizacije, dvije trećine izvoza Sjeverne Rajne-Vestfalije i dalje odlazi u europske zemlje, posebice u susjedne zemlje Nizozemsku, Francusku i Ujedinjenu Kraljevinu.

Zadnjih je godina došlo do dinamičkog razvoja u izvozu pošiljaka iz Sjeverne Rajne-Vestfalije u srednjoeuropske i istočnoeuropske zemlje Poljsku, Češku Republiku, Mađarsku i Rumunjsku. Sjedinjena Američke Države i Kina bez premca su najvažnija neeuropska tržišta za ovu regiju.

Globalni igrač

Društva iz Sjeverne Rajne-Vestfalije uspješno su osvojila svjetsko tržište nizom proizvoda. U 2017. najvažniji izvozni proizvodi regije bili su kemijski proizvodi, strojevi, metali, motorna vozila

i dijelovi za vozila. Njezini najznačajniji sektori, poput strojarstva i kemijske industrije, većinu prometa tradicionalno ostvaruju u inozemstvu.

Iako nije na obali, činjenica da je Sjeverna Rajna-Vestfalija blisko povezana s lukama ZARE¹ i dvama međunarodnim zračnim lukama znači da ima važnu distribucijsku funkciju za cijelu saveznu republiku. Glavna zemlja podrijetla za uvoze iz Sjeverne Rajne-Vestfalije jest Nizozemska, a slijede Kina, Francuska i Belgija.

Zbog velikog broja stanovnika i središnje lokacije u Europi, Sjeverna Rajna-Vestfalija najvažnija je lokacija za izravno inozemno ulaganje u Njemačku. Prema Njemačkoj saveznoj banci, ona čini 29,5% ukupnog izravnog ulaganja u Njemačku, što joj daje znatnu prednost među saveznim državama, ispred savezne države Hesse i savezne države Bavarije. Više od 19 000 inozemnih društava koordinira svoje poslovanje u Njemačkoj i Europi iz ove regije. Među najvažnije zemlje koje ulažu u Sjevernu Rajnu-Vestfaliju ubrajaju se Ujedinjena Kraljevina, Sjedinjene Američke Države, Nizozemska, Japan, Francuska i Kina.

Inozemna društva posebice cijene kratku rutu koju može ponuditi potencijalnim korisnicima: približno 160 milijuna ljudi, gotovo trećina svih korisnika u EU-u, živi u radijusu od 500 km od Düsseldorfa, glavnoga grada regije.

1) Luke Zeebrugge, Amsterdam, Rotterdam i Antwerp.

Nadalje, Sjeverna Rajna-Vestfalija ima jednu od najgušćih istraživačkih scena u Europi. Dom je šest od 10 najvećih sveučilišta u Njemačkoj i u njoj se nalazi više od 70 visokoškolskih ustanova.

Dobri susjedi

Metropolitanska regija Porajnje i konurbacija Ruhr bez premca su najnapučenija gradska područja u Njemačkoj te zajedno broje oko 11 milijuna stanovnika. Gradovi u sklopu metropolitanskog područja blisko su umreženi u policentričnu regionalnu strukturu. To, kao i njihova blizina, zahtijeva blisku suradnju koja prelazi upravne granice.

Slična razmatranja primjenjuju se i na područja koja graniče s Belgijom i Nizozemskom, na kojima se suradnički i dobrosusjedski odnosi protežu preko granica regije.

Iako je Sjeverna Rajna-Vestfalija gospodarski snažnija od prosjeka u europskim pojmovima, u ključnim područjima i dalje postoje uska grla i deficiti. Pronalaženje rješenja za te probleme omogućit će pametan, održiv i uključiv razvoj tijekom trenutnog razdoblja financiranja EU-a. Unatoč iznimnoj brojnosti visokoškolskih ustanova, usporedba s ostatkom zemlje pokazuje da društva u regiji zaostaju u aktivnostima istraživanja i ulaganja. Dodatno, istraživačke aktivnosti u Sjevernoj Rajni-Vestfaliji i dalje su premalo usredotočene na glavne gospodarske i socijalne izazove kao što su digitalizacija i nova mobilnost.

Kad se usporedi na nacionalnoj razini, Sjevernu Rajnu-Vestfaliju i dalje čeka mnogo posla u pogledu inovativnih društava i start-upova s visokim potencijalom rasta. MSP-ovi nedovoljno iskorištavaju važan potencijal rasta, primjerice u pogledu internacionalizacije resursa i energetske učinkovitosti, te smatraju da su suočeni s preprekama koje im onemogućuju da rastu (komercijalni prostor, birokracija i nedostatna infrastruktura).

Prilagođavanje promjeni

Kao snažna energetska regija, posebice je pogođena emisijama stakleničkih plinova. U kontekstu energetske evolucije posebice su izazovna pitanja obnovljivih energija i stabilnost mreže.

Sjeverna Rajna-Vestfalija također se bori sa snažnim regionalnim i sektorskim neujednačenostima koje su rezultat dubinskih strukturnih odnosa u zadnjim desetljećima. Rastavljanje i rekonstrukcija industrijskih struktura, posljedice konverzije, rekonstrukcija ubrzana energijom i demografskim promjenama izmjenjuju gospodarske i društvene temelje brojnih gradova

i regija. Društveni problemi u velikim gradovima i urbanim susjedstvima rezultat su siromaštva i isključenosti. Nejednakosti zahtijevaju koncepte koji se odupiru tim promjenama.

Europske regije trenutačno prolaze strukturnu promjenu koju, među ostalim, karakteriziraju, digitalizacija, energetska revolucija, demografski trendovi i globalizacija. Te će strukturne promjene u doglednoj budućnosti snažno utjecati na Sjevernu Rajnu-Vestfaliju.

Kao jednostavan rezultat svoje središnje lokacije i snažne međunarodne međuovisnosti, regija je na poseban način izložena globalnim i europskim trendovima. Iz toga se razvijaju izazovi i mogućnosti. Uspjesi koje Sjeverna Rajna-Vestfalija može postići ovom promjenom utjecat će na ostale europske regije kao rezultat kozmopolitskog stava regije, njezine gospodarske snage i bliske integracije sa susjedima. ■

Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) znatno doprinosi zadovoljenju regionalnih izazova te pametnom, održivom i uključivom razvoju Sjeverne Rajne-Vestfalije. Operativni program EFRR-a za Sjevernu Rajnu-Vestfaliju, u iznosu od 2,42 milijarde EUR za trenutno razdoblje financiranja 2014. – 2020., jedan je od najvećih programa financiranja gospodarskih i strukturnih politika za Sjevernu Rajnu-Vestfaliju. Ovaj je Program usmjeren rastu i promiče zaposlenost, utvrđujući odlučan tijek za uspješnu budućnost. Najveći udio sredstava Programa – 38 % od 931 milijun EUR (50% sredstava EU-a) – upotrebljava se za jačanje istraživanja, tehnoloških napredaka i inovacija; 14 % od 349 milijuna EUR doprinosi porastu konkurentnosti MSP-ova. Trećina sredstava Programa – 582 milijuna EUR – upotrebljava se za smanjenje emisija CO₂, dok se petina (465 milijuna EUR) ulaže u održivi urbani razvoj i razvoj susjedstva te u socijalnu prevenciju.

Inovacija je ključna tema

Profesor doktor Andreas Pinkwart, ministar gospodarskih poslova, inovacije, digitalizacije i energije u državi Sjeverna Rajna-Vestfalija, razgovara o značaju regionalne politike EU-a za gospodarstvo.

Ministre, upravljačko tijelo za EFRR u Sjevernoj Rajni-Vestfaliji nalazi se u sklopu Vašeg ministarstva. Ima li to smisla i je li nužno upotrebljavati europske fondove, kao što je EFRR, za jačanje gospodarske i socijalne kohezije u relativno bogatoj regiji kao što je Sjeverna Rajna-Vestfalija?

Među ostalim, kohezijski cilj Europske unije usmjeren je na regije koje prolaze strukturnu promjenu. Posljednjih se desetljeća gospodarstvo Sjeverne Rajne-Vestfalije uvelike promijenilo, i to ne samo u rudarskoj industriji i industriji čelika. EFRR je u velikoj mjeri pridonio rješavanju problema koji su povezani s tim. Uz ubrzani tempo digitalizacije, trenutno proživljavamo novi val strukturne promjene. To osjećaju i društva u Sjevernoj Rajni-Vestfaliji koja imaju dugu tradiciju bliskih veza s europskim i globalnim gospodarstvom. Strukturne fon-

dove treba upotrebljavati gledajući u budućnost te se trebaju usredotočiti na trenutne i buduće izazove.

Većina programa EFRR-a za Sjevernu Rajnu-Vestfaliju upotrebljava se za istraživanje i razvoj kako bi se povećao potencijal istraživanja i inovacije usmjeren na provedbu te da bi se pomoglo društvima da postanu inovativnija. Kako u tom smislu pomažu europska sredstva?

Inovacija je ključna tema. Ne samo da smo važna industrijska lokacija u Europi, mi imamo koristi i od jedinstveno velikog broja visokoobrazovnih i istraživačkih ustanova. Iz mojih godina iskustva kao nastavnika u visokom obrazovanju i ravnatelja, jedna mi je stvar vrlo važna: rezultati istraživanja i veliki projekti ne bi smjeli ostati u znanstvenim ustanovama – umjesto toga, moraju se primi-

jeniti na gospodarstvo i društvo. Uz spin-offove visokog obrazovanja, odlučni smo u provedbi kroz gospodarstvo i razvoju uspješnih priča. Dobar je primjer električni kombi StreetScooter koji je razvilo Sveučilište RWTH Aachen. Tisuće takvih kombija sada upotrebljava Deutsche Post DHL.

Gotovo petina sredstava EFRR-a upotrebljava se u Zapadnoj Rajni-Vestfaliji za razvoj održivoga grada i susjedstva. Možete li opisati razvojnu strategiju koju slijedi Zapadna Rajna-Vestfalija te kako projekti koje podržavaju fondovi EU-a poboljšavaju svakodnevnicu u regiji?

Unatoč dobrim gospodarskim rezultatima, Sjevernu Rajnu-Vestfaliju karakteriziraju velike prostorne razlike. U gusto naseljenim područjima, kao što je metropolitansko područje Rajna-Ruhr, te su

» Uz intenzivnu prekograničnu suradnju koja traje već 25 godina, europski ideal postaje opipljiv i stvaran te promičemo širenje zajedničkoga gospodarskog područja. »

razlike očigledne na malim područjima. Usporedba statistika za veće regije često skriva situaciju u pojedinačnim gradskim četvrtima. Brojna susjedstva hitno zahtijevaju pomoć kako bi svoje probleme mogla riješiti učinkovito i održivo.

Operativni program EFRR-a za Sjevernu Rajnu-Vestfaliju stoga se temelji na integriranom pristupu koji na lokalnoj bazi rješava kombinirana gospodarska, socijalna i ekološka pitanja. Inherentna složenost ovog pristupa zahtijeva vrijeme. U budućnosti su nam potrebne teritorijalno integrirane mjere koje će se provoditi s manjom upravnom složenošću kako bi sudionici imali više vremena provoditi obuhvaćeni posao. Uz naša ulaganja u okoliš i borbu protiv klimatskih promjena, voljeli bismo doprinijeti globalnim ciljevima, ali i poboljšati kvalitetu života naših građana.

Ima li Sjeverna Rajna-Vestfalija također koristi od programa i inicijativa Europske teritorijalne suradnje?

Dionici se umrežavaju na sve internacionalnijim temeljima na internom europskom tržištu i izvan njega. Sjeverna Rajna-Vestfalija ima koristi od toga zbog svoje atraktivne lokacije koja graniči s Belgijom i Nizozemskom. Stoga je za našu državu posebice važna suradnja s našim europskim susjedima u sklopu Europske teritorijalne suradnje. Uz intenzivnu prekograničnu suradnju koja traje

već 25 godina, europski ideal postaje opipljiv i stvaran te promičemo širenje zajedničkoga gospodarskog područja.

Naš je fokus jasan: državna vlada želi podržati istraživanje i razvoj te mala i srednja poduzeća učiniti konkurentnijima. Istovremeno želimo da svi građani iskuse prednosti europske suradnje u svakodnevnom životu. Primjerice, projekti pomažu putnicima koji na posao putuju preko granice s upravnim pitanjima, s učenjem jezika njihovih susjeda te s angažiranjem u prekograničnom civilnom društvu.

Kakve su Vaše želje i ideje za kriterije, teme i pristupe financiranja za kohezijsku politiku nakon 2020.?

Detaljno razmatramo prijedloge budućih višegodišnjih financijskih okvira EU-a i kohezijske politike te aktivno sudjelujemo u raspravama. Nedavno je njemački Bundesrat zauzeo stav o Dokumentu za razmatranje, uključujući budućnost strukturnog financiranja. Sjeverna Rajna-Vestfalija aktivno je u tome sudjelovala jer nam je iznimno važno da se procesi pojednostavne kako bi financijska sredstva stigla do prima-

telja brzo i bez komplikacija. Složeni procesi odobravanja i provjere sprječavaju regije da postanu održive.

Da bi se omogućila učinkovita regionalna politika, potrebno nam je odgovarajuće financiranje za sve regije. Polovina naših programa trenutno se financira iz sredstava EU-a, a polovina iz državnih sredstava i sredstava projektnih partnera – dodatno smanjenje europskog udjela dovelo bi u pitanje njihovu provedbu. ■

**Ministerium für Wirtschaft, Innovation,
Digitalisierung und Energie
des Landes Nordrhein-Westfalen**

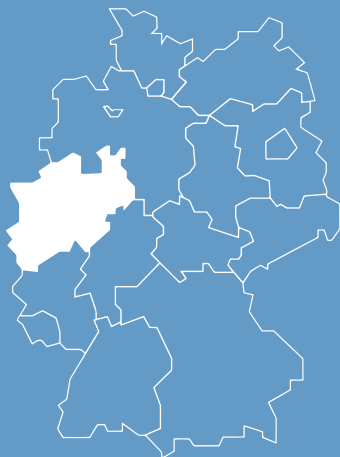
Sjeverna Rajna-Vestfalija:

STANOVNIŠTVO: Sjeverna Rajna-Vestfalija graniči s Donjom Saskom na sjeveru i sjeveroistoku, s regijom Hesse na jugoistoku, s Falačkim Porajnjem na jugu i s Belgijom i Nizozemskom na zapadu. Nešto malo manje od dva milijuna od njezinih 17,9 milijuna stanovnika (2016.) inozemnog je podrijetla. Konurbacija Rajna-Ruhr, s oko 10 milijuna stanovnika, jedno je od 30 najvećih metropolitanskih područja na svijetu.

GOSPODARSTVO: BDP regije, koji iznosi 647 067 milijuna EUR (2015.), odnosno 36 500 EUR po glavi, iznosi 126% prosjeka EU-a (2015.). Godine 2015. izdatak za istraživanje i razvoj iznosio je 1,96% BDP-a. Sjeverna Rajna-Vestfalija važna je industrijska regija te je na prvom mjestu među europskim regijama kad je riječ o energiji, stvarajući otprilike trećinu njemačke električne energije. Od 50 najvećih društava u Njemačkoj, njih 25 imaju sjedišta u Sjevernoj Rajni-Vestfaliji. Ona je i najvažnije trgovačko središte Europe u kojemu sjedište imaju brojne najveće maloprodajne tvrtke u Njemačkoj.

TRŽIŠTE RADA: Tržište rada znatno se razlikuje diljem regije, od nekih strukturalno slabih gradova, posebice u rurskom području, do dinamičke regije Porajnja, uz osovinu Düsseldorf, Köln i Bonn. U veljači 2017. stopa nezaposlenosti u regiji Sjeverna Rajna-Vestfalija iznosila je 7,7%, dok se nacionalna stopa zadržala na 6,3%. Glavni izvori zaposlenja uključuju: proizvodnju (metala i električne opreme), veleprodaju i maloprodaju, održavanje i popravak motornih vozila te stambeno zbrinjavanje i socijalni rad.

KLJUČNI SEKTORI: Središnja regija Rajna-Ruhr najvažnije je industrijsko i rudarsko područje te područje koje proizvodi energiju u zemlji. Depoziti bitumnog ugljena rudare se duž Ruhra i oko Aachena, dok se lignit rudari zapadno od Kölna, iako su mnogi rudnici zatvoreni. Naftne rafinerije Ruhra i Rajne povezane su naftovodima s lukama Sje-

vernog mora. Proizvodnja sirovog čelika u regiji čini većinu njemačke proizvodnje, dok se uz Ruhr proizvode još i kemikalije, tekstil, staklo, teški strojevi, električna oprema, precizni instrumenti te pivo. U južnom dijelu regije Rajna-Ruhr glavnu ulogu imaju industrija željeza i metalurška industrija i tekstil. Nakon promjena i u njegovoj gospodarskoj strukturi i imidžu, to je sada jedno od najvažnijih njemačkih središta visoke tehnologije.

Većina područja izvan Ruhra posvećena je komercijalnim farmama, vrtovima i voćnjacima. Pšenica i šećerna repa uzgajaju se na južnim nizinama, voće i povrće na sjeveru, dok je uzgoj stoke i svinja važan u Munsteru i nižoj Rajni.

PAMETNA SPECIJALIZACIJA: Nakon restrukturiranja, industrijska politika regije sada je usmjerena na osam vodećih tržišta na kojima ima istaknute snage zahvaljujući pametnoj specijalizaciji, novim materijalima, projektiranju strojeva i postrojenja / proizvodnoj tehnologiji zdravstvu, informacijsko-komunikacijskim tehnologijama, mobilnosti i logistici, energiji i okolišu, biološkim znanostima te medijima i kreativnim industrijama. Sjeverna Rajna-Vestfalija također razvija strategiju tehnološkog transfera posebno za MSP-ove, sveučilišta i istraživačke organizacije, povezujući vodeća tržišta pristupom usmjerenim na istraživanje.

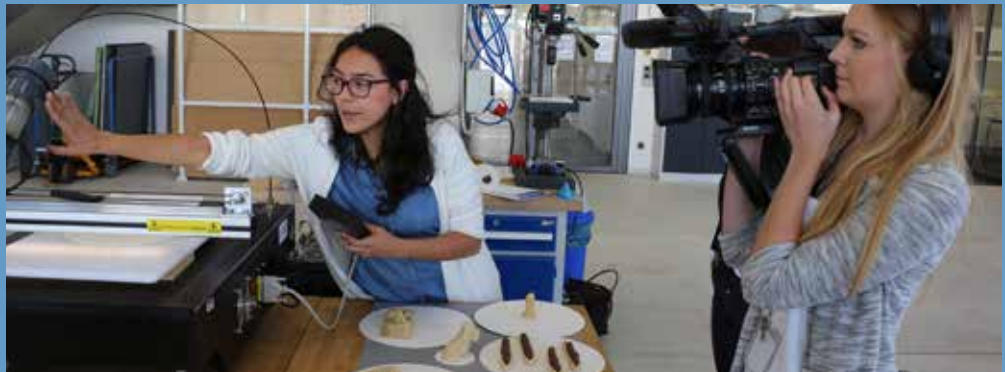

3D CENTAR KOMPETENTNOSTI DONJE RAJNE: ADITIVNE TEHNOLOGIJE U PROIZVODNJI

3D ispis ima velik potencijal za srednja poduzeća jer obuhvaća sve, od izrade prototipa do proizvodnje krajnjih proizvoda. Novi se proizvodi mogu brže razvijati i proizvoditi. Da bi temu „3D ispis“ uvrstila u svoje studije i učvrstila je u regiji, tri su sveučilišta u regiji Sjeverna Rajna-Vestfalija –

Rhein-Waal, Ruhr West i RWTH Aachen – usvojila koncept FabLab.

FabLab je visokotehnološka radionica koja pojedinačno i zajedno upotrebljava osobnu proizvodnju i potiče njezino raspršivanje. Povezivanje procesa otvorene inovacije s osobnim proizvodnim tehnologijama dio je dugoročne vizije koju karakterizira pojedinačan i decentraliziran razvoj i proizvodnja proizvoda.

postojeće inicijative te za upotrebu proizvodnih mogućnosti FabLaba. Njegov središnji zadatak jest osigurati dugoročnu integraciju digitalnih proizvodnih kompetencija u različite studijske programe. Drugi je fokus osnovati FAB Akademiju (FAB Academy), MIT-ov međunarodni program za osposobljavanje koji se temelji na digitalnoj proizvodnji.

Nadalje, zaposlenici u 3D Centru za kompetencije uspostavljaju kontakte s društvima koja upotrebljavaju 3D tehnologije ili su zainteresirana za 3D tehnologije za razvoj edukativnih materijala za industriju i trgovinu. Također su u kontaktu s nastavnicima i školama kako bi se razvili nastavni materijali i osmislile radionice.

Centar za razvoj 3D kompetencija i daljnju edukaciju u Donjoj Rajni objedinjuje važne pokretače inovacije iz znanstvenog područja, osnovanih društava i start-upova, omogućujući im da upotrebljavaju aplikacije u aditivnoj proizvodnji u korist gospodarstva i društva.

FINANCIRANJE

ukupno ulaganje u iznosu od 3714287 EUR, od čega: 1857143 EUR iz sredstava EFRR-a 1485715 EUR regionalnog financiranja Sjeverne Rajne-Vestfalije

PROJEKTI PARTNERI

Hochschule Rhein-Waal
Hochschule Ruhr West
RWTH Aachen

Surađujući kao projektni partneri, tri sveučilišta razvijaju središnji Centar za razvoj 3D kompetencija i daljnju edukaciju u Donjoj Rajni (engl. 3D Competence and Further Education Centre in the Lower Rhine) koji bi služio kao središte za

EHRENFELD DESIGN QUARTER: TEMELJ ZA PROCESSE URBANOG RAZVOJA

Žig „Made in Cologne-Ehrenfeld“ (Proizvedeno u Kölnu-Ehrenfeldu) uskoro će biti distribuiran diljem zemlje. Do toga dolazi zahvaljujući idejama i predanosti inicijative Design Quartier Ehrenfeld (DQE) čiji je zadatak lokaciju Köln-Ehrenfeld učiniti središtem za kreativnost i dizajn mladih. Omogućujući mladim kreativcima da se okupe na jednom mjestu kako bi surađivali, inicijativa je uspjela u stvaranju novih oblika rada i stvaranja vrijednosti kao i inovativnih ideja i proizvoda.

Köln-Ehrenfeld sjajan je primjer dinamičnog mjesta za mlade internacionalce i eksperimentalni dizajn. Mala, postindustrijska i interkulturalna infrastruktura predodređena je za stvaranje inovativnog i eksperimentalnog okruženja za kreativna mala poduzeća, dizajnerske

i inovativne tehnologije kao i za alternativni marketing, komunikaciju i turizam. Akcijski plan osmišljen je s ciljem prostorne prilagodbe postojećih zgrada za njihove vlastite svrhe i uspostavljanja konceptualne baze za osnivanje kvartovskog centra i centra za razvoj kompetencija u dizajnu.

FINANCIRANJE

ukupno ulaganje u iznosu od 976637 EUR, od čega: 483900 EUR iz sredstava EFRR-a 290339 EUR regionalnog financiranja Sjeverne Rajne-Vestfalije

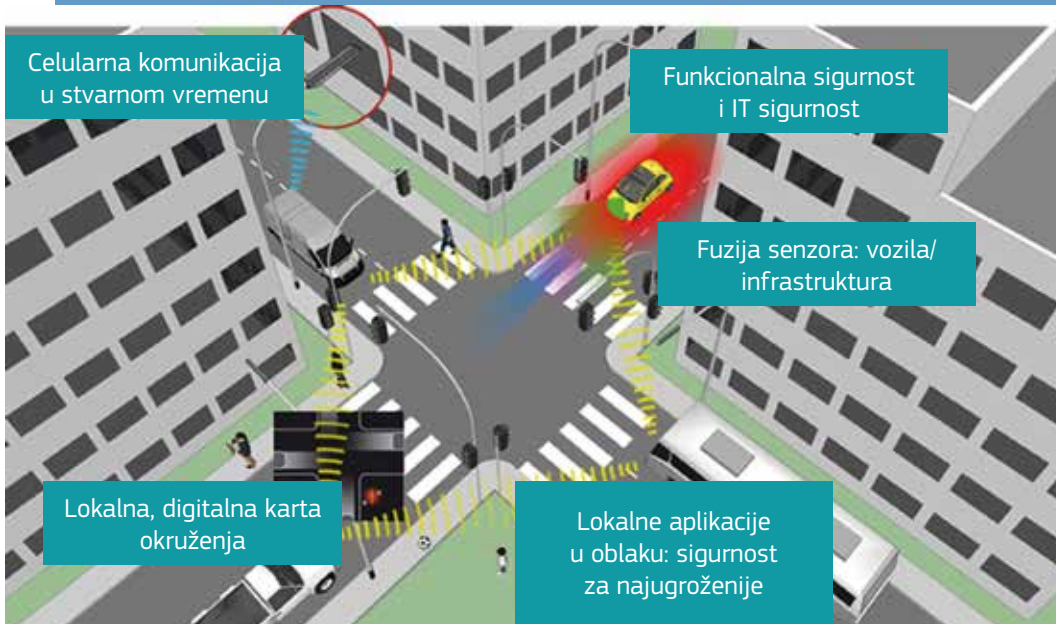
PROJEKTI PARTNERI

Design Quartier Ehrenfeld, Köln
<http://www.d-q-e.net/>

DQE je uspio u poticanju mladih nacionalnih i međunarodnih dizajnera da se skrase i izgrade društveno kreativnu zajednicu. Inicijativa nudi i tečajeve osposobljavanja i radionice o novim područjima dizajna kao i informacije u rasponu od prilika za financiranje do pristupa zajmovima i poduzetničkom kapitalu.

Koncentriranjem kreativnog rada u jednom kvartu i miješanjem različitih utjecaja, DQE može ponuditi pravo značenje koje predstavlja žig Made in Cologne-Ehrenfeld: nove i kvalitetne proizvode, nova radna mjesta, vrijednosne lance koji se mijenjaju i alternativne modele rada.

INVERSIV: AUTONOMNA VOŽNJA U MEGAGRADOVIMA

Pitanje nije hoće li, nego kada će automatizirana vožnja u potpunosti prevladati u našem društvu. Prvi su znakovi već vidljivi: kao normu prihvaćamo sustav za upozoravanje na napuštanje prometne trake, pomoćnike pri promjeni trake, pomoćnike za kočenje i još mnogo toga. Nedavno je tehnički napredak dostigao još jednu važnu prekretnicu koja uvelike omogućuje potpuno automatiziranu vožnju.

Dok vožnju autocestom većinu vremena uglavnom

ne prate problemi, gradska vožnja predstavlja ogroman izazov za sustave koji još nisu dorasli tom poslu. Regija Sjeverna Rajna-Vestfalija, sa svojim brojnim autocestama i velikim gradovima s intenzivnim prometom, odličan je primjer. Broj varijabli i čimbenika u megagradovima kojima se sustavi moraju prilagoditi i koji potom moraju biti točno protumačeni i provedeni, jednostavno je prevelik.

No to znači da će onaj tko kontrolira urbani promet kontrolirati i sav ostali promet. Projekt InVerSiv specifičan je odgovor na ovaj izazov čiji je cilj razviti „inteligentnu prometnu infrastrukturu za sigurnu i umreženu vožnju u megagradovima“. Da bi se to postiglo, istraživači prikupljaju i uspoređuju što je moguće više postojećih podataka kako bi potpuno automatiziranu vožnju učinili sigurnom.

Senzori vozila mogu se umrežiti s cestovnom infrastrukturom koja je također opremljena sensorima za detekciju u okolišu. U vezi s dodatnim informacijama iz lokalnih i globalnih centara, stvara se sveobuhvatna slika okoline ili okruženja.

Prometni signali koji komuniciraju s automobilima, automobili koji međusobno komuniciraju, lokalne aplikacije u oblaku koje se također povezuju u sustav – sve to pomaže da automatizirana urbana vožnja postane stvarnost. Testne lokacije u okruženjima stvarnog svijeta također upućuju na to mogu li se nalazi istraživača prevesti u stvarne situacije, učiniti dostupnima drugim projektima i hoće li ostati dostupne nakon završetka projekta.

FINANCIRANJE

ukupno ulaganje u iznosu od 1 720 304 EUR, od čega: 1 320 991 EUR iz sredstava EFRR-a 399 313 EUR regionalnog financiranja Sjeverne Rajne-Vestfalije

PROJEKTI PARTNERI

CommAgility Ltd
adesso AG
Tehničko sveučilište Dortmund
Wilhelm Schröder GmbH
SGS-TÜV Saar GmbH

XTC-ID EXTREME TEMPERATURE RFID TRANSPONDER

Većina ljudi može prepoznati barkod, što nije samo korisno na blagajnama u trgovinama, već i u upravljanju skladištima. Jednako tako, paketi koji se šalju poštom često dobivaju barkod ili QR kod. No vremenske prilike, prijevoz itd. mogu oštetiti te kodove.

Budući da navedeno na takav način ne utječe na takozvani RFID transponder, on se sve češće primjenjuje u sektoru logistike. Konvencionalna tehnologija primjerena je za temperature do 125 °C, ali ne i za ekstremne uvjete ili ozbiljne utjecaje okoliša. Visoke se temperature često postižu u industriji pakiranja i proizvodnoj industriji, posebice tijekom proizvodnje plastike.

Partneri na projektu XTC-ID, konzorcij društava pod vodstvom društva MST GmbH u Kamp-Lintfortu i Sveučilišta Twente, razvijaju novi RFID čip u okviru Interrega.

FINANCIRANJE

ukupno ulaganje u iznosu od
3 569 579 EUR
od čega

1 784 789 EUR iz sredstava EFRR-a
266 925 EUR regionalnog
financiranja Sjeverne Rajne-Vestfalije

PROGRAM

Program suradnje Interreg
Njemačka-Nizozemska

To će omogućiti sigurnu identifikaciju koja se može reproducirati u ekstremnim okolišnim uvjetima, poput raspona od visokih do niskih temperatura. Cilj je aplikacijama i tržištima ponuditi robusnu i jedinstvenu „tehnologiju za identifikaciju čipa u ekstremnim temperaturama (engl. eXtreme temperature chip ID technology)” za scenarije u kojima su konvencionalni sustavi identifikacije od vrlo male koristi ili nisu korisni.

SMART SERVICE POWER: STARIMO, ALI OSTAJEMO NEOVISNI

Ljudi stare te više nisu u fizičkoj spremi kao kad su bili mladi. Premalo je pružatelja skrbi kako bi se primjereno skrbili za sve starije i potrebite ljude, dok troškovi socijalne skrbi i javnih službi nezaustavljivo rastu. Razvojni inženjeri koji rade na projektu Smart Service Power iskorištavaju progresivnu digitalizaciju povezivanjem inteligentnih sustava kako bi olakšali življenje u skladu s dobi uz potporu tehnologije koja ljudima omogućuje da ostanu samostalni dok god je to moguće.

Projektini tim i partneri koriste se pametnim i međusobno povezanim uređajima kako bi objedinili i kombinirali brojne tehnologije koje u svojoj primjeni često trebaju biti pojednostavnjene ili koje zahtijevaju međusobno povezivanje. Najvažnije primjene odnose se na praćenje padova, mjerenje balansa tekućine i uzimanje lijekova te na praćenje vitalnih znakova. Navedeno provode posebni sustavi senzora razvijeni u trenutačnom primijenjenom istraživanju. Primjerice,

uključuju inteligentne senzore pada integrirane u rasvjetu na stropu, monitore krvnog tlaka koji šalju podatke bazi podataka te sustave u slučaju nužde koji prate zdravlje osobe i aktiviraju alarm pojavi li se problem.

Objedinjavanjem svih tih sustava razvojni inženjeri projekta Smart Service Power mogu prepoznati procese, veze i promjene te aktivno reagirati na njih ili spriječiti teške ili opasne situacije u nastanku. Inteligentni programi utvrđuju slučajeve nužde u domu i određuju potrebe osoba koje žive same. Istraživači također istražuju kako takav sustav može funkcionirati ekonomično da bi se razvili odgovarajući prijedlozi poslovnih modela.

FINANCIRANJE

ukupno ulaganje u iznosu od
1 384 386 EUR,
od čega:

692 193 EUR iz sredstava EFRR-a
276 877 EUR regionalnog
financiranja Sjeverne
Rajne-Vestfalije

PROJEKTI PARTNERI

VIVAI Software AG (voditelj
konzorcija)
Sveučilište primijenjenih znanosti
Dortmund
DOGEWO 21
Fraunhofer-InHaus-Center
Hüberthal Nursing Service
Dortmund InHaus GmbH

PANORAMA
pozdravlja vaše
priloge!

Rubrika Svojim riječima časopisa *Panorama* u kojoj dionici na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj i europskoj razini navode svoja postignuća za razdoblje 2014. – 2020. i dijele svoja stajališta o tekućim i ključnim raspravama o kohezijskoj politici nakon 2020. godine.

Panorama pozdravlja priloge na vašem jeziku koje možemo objaviti u narednim izdanjima. Obratite nam se na adresu region-panorama@ec.europa.eu za dodatne informacije o smjernicama i rokovima.

Kohezijska politika EU-a nakon 2020.: podržavanje novih i tradicionalnih zahtjeva

Kohezijska politika EU-a je u Brandenburgju značajno pridonijela uspjehu procesa preobrazbe od ponovnog ujedinjenja Njemačke 1991. i jačanju konkurentnosti i zapošljavanja u regiji. Zahvaljujući toj potpori Brandenburg je od 2014. uključen u kategoriju financiranja za tranzicijske regije.

Unatoč pozitivnom razvoju u regiji će i dalje zahtijevati potporu EU-a i nakon 2020. kako bi konsolidirali svoja dosadašnja postignuća i dalje ih promicali. Cilj samoodržive gospodarske strukture nije postignut te brojni nedostaci u razvoju, kao što su niska razina istraživanja i inovacija u privatnom sektoru i nedostatna integracija u međunarodne gospodarske cikluse, neće u potpunosti biti riješeni do 2020.

Za regije kao što je Brandenburg u istočnoj Njemačkoj postoji i potreba za ublažavanjem negativnih posljedica smještenosti između visoko razvijenih regija u zapadnoj Njemačkoj i područja

Katrin Müller-Wartig,
Voditeljica odjela, gospodarske
i financijske politike EU-a, koordinacija
fondova EU-a
Ministarstvo pravosuđa, europskih
pitanja i zaštite potrošača,
Brandenburg, Njemačka

koja primaju najveći iznos financiranja EU-a u susjednoj središnjoj i istočnoj Europi.

Stoga, u Brandenburgju zahtijevaju da se kohezijska politika nastavi za sve europske regije i nakon 2020. Kao najvažnija investicijska politika EU-a trebala bi zadržati svoju važnu ulogu u višegodiš-

„ Zbog projekata kohezijske politike, EU je lokalnim ljudima postao vidljiv i opipljiv. To je vaša posebna europska dodana vrijednost. „

njem financijskom okviru. Ona djeluje kao „prijenosni remen“ za ciljeve EU-a i prioritete u europskim regijama. Nadalje, zbog projekata kohezijske politike, EU je lokalnim ljudima postao vidljiv i opipljiv. To je vaša posebna europska dodana vrijednost.

Dok bi kohezijska politika trebala nastaviti biti usredotočena na manje razvijene regije, u Brandenburgju vjeruju da je, u okviru politike, potrebno povećati iznos dostupnog financiranja za tranzicijske i razvijenije regije. Te regije pridonose gospodarskom razvoju i postizanju ciljeva na razini EU-a više od prosjeka. Regije koje se trenutačno smatraju tranzicijskim moraju se podržavati putem

ciljanih učinkovitih ulaganja usmjerenih na manje razvijena područja.

U Brandenburgju smatraju da je uvođenje odvojenog fonda za promicanje nacionalnih strukturnih reformi na trošak kohezijske politike, ili usmjerenost kohezijske politike na općenite državne strukturne reforme, iznimno važno. Strukturne reforme mogu funkcionirati na održiv način samo ako su lokalno podržavane ciljanim strukturnim mjerama, kao što su

promicanje inovacija, potpora MSP-ovima ili osiguravanje kvalificiranih stručnjaka. Povećanje resursa za nacionalne strukturne reforme na račun takvih mjera kohezijske politike na regionalnoj bi razini bilo kontraproduktivno.

Budući višegodišnji financijski okvir mora, unatoč početnim teškoćama zbog Brexita, zadovoljiti brojne nove izazove s kojima se suočava EU. Stoga, u Brandenburgju pozivaju EU da financijski

ojača kako bi izbjegao da se važni novi prioriteti EU-a u područjima kao što su energetska i klimatska politika, migracije i sigurnost, moraju natjecati s tradicionalnim područjima djelovanja kohezijske politike EU-a. ■

Odgovarajuće financiranje ključno je za koheziju Europe

Kohezijska politika, glavna ulagačka politika EU-a, ima ključnu ulogu u provedbi njezinih strateških prioriteta u istraživanju i inovaciji, energiji i okolišu, konkurentnosti proizvodnih sustava i socijalnoj uključenosti. Smanjenje proračuna za kohezijsku politiku nakon 2020. značilo bi da ona gubi smisao svojeg postojanja.

EU je suočen s novim izazovima, kao što su obrana, imigracija i sigurnost, koji znatno financijski utječu na novi proračun koji će biti uvjetovan i Brexitom.

Europska komisija pozvala je države članice da svoje udjele u Višegodišnjem financijskom okviru EU-a povećaju s trenutanih 1,03% na oko 1,15% svojeg BDP-a.

» *Vrlo sam zabrinut zbog tih mogućih smanjenja koja će predstavljati nepovratan udarac budućnosti kohezijske politike te će povećati regionalne nejednakosti diljem Europe.* »

Potpuno podržavam ovaj zahtjev za povećanjem proračuna EU-a koji omogućuje dugoročnije planiranje i stabilnost potrebnu za ulaganja.

No čak i ako se države članice usuglase oko povećanja doprinosa u proračunu EU-a, rezovi od 15% ili čak 30% i dalje su mogući u razdoblju nakon 2020.

Enrico Rossi,
guverner Toskane
Potpredsjednik Konferencije
perifernih pomorskih regija
zadužen za kohezijsku politiku,
Italija

Vrlo sam zabrinut zbog tih mogućih smanjenja koja će predstavljati nepovratan udarac budućnosti kohezijske politike te će povećati regionalne nejednakosti diljem Europe. Ključno je održati ambiciozan proračun za kohezijsku politiku za sve regije kako bi se osiguralo da EU nastavi podržavati ciljeve kohezije, solidarnosti i ulaganja u sve regije EU-a.

Nadalje, kohezija je preduvjet kako bi se osigurala konkurentnost jedinstvenog tržišta te daje prednost usklađivanju

različitih teritorija u pogledu ciljeva i politika teritorijalnog razvoja kao i dijeljenja upravnih metoda i praksi.

Komisija također predlaže uspostavu instrumenta strukturne reforme s proračunom od oko 25 milijardi EUR koji bi mogao biti dijelom kohezijske politike u budućnosti, iako će pružati izravnu proračunsku potporu državama članicama. Taj je prijedlog vrlo zabrinjavajući jer se

postavlja previše pitanja u vezi s legitimitnošću takva instrumenta, načinom na koji će funkcionirati i njegovom demokratskom odgovornošću.

Pregovori između Vijeća i Parlamenta ozbiljno će početi čim Komisija 2. svibnja objavi dugoočekivani prijedlog sljedećeg proračuna EU-a, a očekuje se da će se sporazum postići do svibnja 2019., prije europskih izbora.

Iako sam uvjeren da nam je potrebna učinkovitija kohezijska politika, potrebna je odgovarajuća financijska omotnica – koja je barem jednaka trenutačnoj – s doprinosima koji će dolaziti ili iz novih oblika vlastitih resursa ili iz dubinski revidirane verzije trenutačnih doprinosa koji više nisu sposobni zadovoljavati trenutačne političke i institucionalne potrebe EU-a. ■

Kohezija znači koheziju

Tamara Espiñeira,
glavna tajnica Konferencije gradova
atlantskog luka
članica Strukturiranog dijaloga s
partnerskom grupom stručnjaka ESIF-a

Rasprava o proračunu trebala bi se usredotočiti na ključne politike koje su već učinkovite, umjesto da traga za čudesnim rješenjima. Trenutačno nam je potrebna ambicija, a ne povlačenje, ulaganje, a ne ušteda, solidarnost, a ne

rezovi. Govori trebaju biti u skladu sa sredstvima i resursima, stoga višegodišnji financijski okvir (VFO) mora ciljati na najmanje 1,3 % bruto nacionalnog prihoda.

Nadalje, iako se to može činiti očiglednim, mora se imati na umu da kohezija znači koheziju. Svakako je potrebna reforma ugovora, ali se nju ne smije nametati VFO-om. Kao što nas je naš predsjednik José Maria Costa podsjetio u veljači, kohezija je praktičan prijevod supsidijarnosti (članak 5. UEU-a). O njezinu se glavnu načelu ne pregovara. Stoga, ako EU želi poštivati svoje vlastite vrijednosti, kohezija se ne smije ograničiti na simboličku omotnicu unutar figurativnog proračuna. U vrijeme u kojemu prevladava nesigurnost potrebno je očuvati stupove EU-a.

Kako bi se povećala učinkovitost kohezijske politike, ključno je nastaviti ulagati trud u pogledu fleksibilnosti, pojednostavnjenja i koordinacije, pridonoseći tako – na čemu inzistiram – smisleno

» Kako bi se povećala učinkovitost kohezijske politike, ključno je nastaviti ulagati trud u pogledu fleksibilnosti, pojednostavnjenja i koordinacije, pridonoseći tako – na čemu inzistiram – smisleno supsidijarnosti. »

supsidijarnosti. Na jednak način načelo partnerstva mora biti konsolidirano i sadržano u propisima.

Želimo li kohezivniju Europu, čini se da je teritorijalna suradnja najbolji alat za to. Ključna je prekogranična suradnja, pri čemu se ne smije zanemariti važnost transnacionalne suradnje. Čak i uz određene poteškoće, makroregije su pokazale svoj povoljan utjecaj na teritorije. Stoga

je potrebno zadržati tu dinamiku te je proširiti (npr. na atlantski luk).

Nadalje, i kohezijska politika i VFO ne smiju zaboraviti na urbanu strukturu EU-a. Tijekom sljedećeg razdoblja Europski program za gradove mora vlastitom dodjelom pridonijeti stvaranju realne urbane politike te se ne smije ograničiti na prolazne instrumente (kao što su par-

tnerstva) ili komuniciranje dobre prakse. Isto vrijedi i za snažnu pomorsku politiku. „Prilika mora” utvrđena je kao velik izvor rasta, stoga VFO nakon 2020. mora iskoristiti plavu priliku.

Kao bilješku za kraj, mogu dodati da su nas prošle godine ista ova razmišljanja potaknula da, zajedno s Iberijskim prekograničnim udruženjem (RIET), mrežom

mediteranskih gradova Medcities i Jadransko-jonskim forumom (FAIC), stvorimo platformu pod nazivom „Gradovi za suradnju”. Teritorijalne urbane mreže stoga trenutačno zajedno surađuju na još kohezivnijoj Europi. ■

NOVOSTI [UKRATKO]

POMOĆ KOMISIJE KAKO BI JOŠ VIŠE INDUSTRIJSKIH REGIJA RAZVILO OTPORNA, KONKURENTNA GOSPODARSTVA

Komisija je izabrala dodatnih sedam regija i država članica EU-a za prilagođenu pomoć u sklopu pilot-poziva na industrijski prijelaz koji je pokrenut u prosincu 2017. Izabrane su: Cantabria (Španjolska), Centre-Val de Loire (Francuska), Istočna-Sjeverna Finska, Grand Est (Francuska) i šire područje Manche-

stera (Ujedinjena Kraljevina), kao i Litva i Slovenija. One se pridružuju pet regija koje su već odabrane u prosincu 2017., a one su: Hauts-de-France (Francuska), Norra Mellansverige (Sjeverna-srednja Švedska), Piemont (Italija), Saska (Njemačka) i Wallonia (Belgija).

Odabrana tijela moći će razvijati ili ponovno osmisliti strategije regionalne gospodarske transformacije na temelju njihovih kriterija pametne specijalizacije. Prilagođenu pomoć ponudit će službe Komisije, vanjski stručnjaci i Organizacija

za europsku suradnju i razvoj (OECD) kako bi pomogle u pripremi za poslove budućnosti, širu inovaciju, potporu prijelazu na niskougljično gospodarstvo, poticanju poduzetništva i promicanju uključivog rasta.

Strategije za regionalnu preobrazbu trebale bi biti spremne do kraja 2018. ■

SAZNAJTE VIŠE

<http://europa.eu/!JY97UP>

NAGRADE REGIOSTARS ZA 2018.: VRIJEME ZA PREDAJU NAJBOLJIH PROJEKATA

Nagrade RegioStars prepoznaju dobre prakse u regionalnom razvoju i ističu originalne i inovativne projekte koji su privlačni i inspirativni ostalim regijama. Upravo su objavljene kategorije za 2018. i one su kako slijedi:

Kategorije nagrada za 2018. jesu:

- ▶ Podrška pametnoj industrijskoj tranziciji;

- ▶ Postizanje održivosti kroz niske emisije ugljika;
- ▶ Stvaranje boljeg pristupa javnim uslugama;
- ▶ Rješavanje izazova migracije;

- ▶ Tema 2018. godine: Ulaganje u kulturno naslijeđe.

Prijave se mogu predati do 15. travnja. Imajte na umu da ove godine voditelj projekta može prijaviti dva projekta po programu, uz odobrenje upravljačkog tijela. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://www.regiostarsawards.eu/login.php>

Kohezijska politika: 30 godina ulaganja u budućnost europskih regija

Kohezijska politika ključna je za europsko jedinstvo. Potječe od ideje da bi politike usmjerene na objedinjavanje tržišta trebale biti dopunjene politikama koje osiguravaju da sve države članice EU-a, njezine regije i građani mogu imati koristi od objedinjavanja.

Politike Zajednice za rješavanje gospodarskih i socijalnih nejednakosti postoje od Rimskog ugovora, a inicijalna potpora iznosila je oko 4% proračuna EU-a. Nakon Jedinstvenog europskog akta, pokretanje kohezijske politike 1988., nakon kojega su uslijedila sukcesivna proširenja Unije, rezultiralo je znatnim porastom financijskih sredstava tijekom godina. Danas čini više od jedne trećine proračuna EU-a.

Kohezijska politika temelji se na četirima načelima:

- › Koncentracija na ograničeni broj ciljeva, uz usmjerenost na najmanje razvijenim regijama;
- › Višegodišnje programiranje temeljeno na analizi, strateškom planiranju i evaluaciji;
- › Načelo dodatnosti kojim se osigurava da države članice ne zamjenjuju nacionalni izdatak izdatkom EU-a;
- › Partnerstvo u osmišljavanju i provedbi programa koji uključuju nacionalne, podnacionalne dionike i dionike iz EU-a.

Kohezijska se politika razvila iz politike čiji je cilj bio nadoknaditi regijama za njihove nedostatke u politiku osmišljenu da unaprjeđuje rast, konkurentnost i da njeguje stvaranje radnih mjesta. Podržava razvojne strategije koje obuhvaćaju širok raspon čimbenika koji utječu na regionalne, društvene, gospodarske i ekološke ishode. Sada je izravnije povezana s drugim politikama EU-a, uključujući makroekonomsko upravljanje.

COHESION30

” Za mene je regionalna politika, prije svega, instrument za razvoj koji ima dodanu vrijednost u vidu učinka redistribucije. ”

Jacques Delors
Nekadašnji predsjednik Europske komisije*

* Razgovor objavljen u Panorami br. 43, jesen 2012.

30 projekata

Na stranicama 25. – 39. otkrit ćete 30 projekata koji mogu poslužiti kao primjer u proslavi 30 godina kohezijske politike. Oni pokazuju kako strukturni i kohezijski fondovi EU-a čine stvarnu razliku kad je riječ o kvaliteti života ljudi. Predstavljen je po jedan projekt iz svake države članice, uz dodatak dva primjera koji ilustriraju prekograničnu suradnju koja je uvijek bila važna značajka kohezijske politike.

30 godina u kartama i statistikama

Na stranicama 40. – 49. prikazan je razvoj kohezijske politike EU-a tijekom pet sukcesivnih programskih razdoblja u proteklih 30 godina. Za svako razdoblje vidjet ćete gdje je bilo koncentriranje nastojanja EU-a kao i pozitivan učinak na poslove i rast.

Najmoderniji inkubator za biotehnoška društva

Bio-Incubator u Leuvenu pruža multifunkcionalan uredski i laboratorijski prostor za društva koja se bave biomedicinskim znanostima i imaju visok potencijal rasta. Tri najmodernije zgrade imaju module koji se mogu prilagoditi korisnicima te koji su dovoljno fleksibilni kako bi se zadovoljavale potrebe društava kako budu rasla. Postrojenja imaju i opću, tehničku i logističku podršku, što stvara dinamično i poticajno okruženje u kojemu biotehnoška društva mogu razvijati svoje ideje i tehnologije. Bio-Incubator Leuven nalazi se u znanstvenom parku u blizini sveučilišta i koledža u Leuvenu, što stvara plodno tlo za inovacije i poduzetništvo. Projekt obuhvaća 15 vodećih istraživačkih društava koja zapošljavaju oko 300 istraživača iznimnih vještina.

<https://www.bio-incubator.be/>

Prednosti nadogradnje vodovodnog sustava

Otprilike 63 000 ljudi imat će koristi od unaprjeđenja vodoopskrbnog sustava u središnjoj bugarskoj regiji Gabrovo. Rad na projektu uključuje rekonstrukciju postrojenja za pročišćavanje pitke vode, izgradnju novih crpnih stanica te obnovu ostalih četiri, kao i nadogradnju 76 km vodoopskrbnog sustava. Dijelovi kanalizacijskog sustava bit će obnovljeni i produženi, dok će postrojenje za pročišćenje kanalizacijskih voda biti rekonstruirano, pri čemu je cilj poboljšati kvalitetu vode, podići higijenske standarde i smanjiti utjecaj na okoliš. Pouzdane i usklađene vodne usluge učinit će područje atraktivnijim za ulagače, a tijekom provedbene faze otvorit će se 400 radnih mjesta.

<http://bit.ly/2pq9xUJ>

Nacionalni centar izvrsnosti za superračunarstvo

Centar izvrsnosti IT4Innovations Centre of Excellence prvi je centar za superračunarstvo svoje vrste u Češkoj Republici. Nova infrastruktura opremljena je najnovijim dostignućima u informacijskoj tehnologiji, uključujući uređaje visoke djelotvornosti za simulacije, modeliranje i izračune. Takvi se alati mogu upotrebljavati za simulaciju klimatskih promjena, upravljanje prometom i čak mogu pomoći u sprječavanju prirodnih katastrofa. Ostala važna područja istraživanja i razvoja u centru uključuju unaprjeđivanje nanotehnologija, tehnologije prepoznavanja glasa i govora te stvaranje novih algoritama za industrijski dizajn proizvoda. Centar, koji je otvoren 2014., nalazi se među 100 najmoćnijih centara superračunarstva na svijetu.

<http://www.it4i.cz>

Iskustvo prirodnih čuda

Centar GeoCenter Møns Klint geološki je i muzej i muzej prirode na otoku Møn u jugoistočnoj Danskoj. Izložbeni primjerci prate geološku povijest Danske koja datira otprilike 70 milijuna godina unatrag. Moderna zgrada smještena je uz litice Mona od bijele krede, jednog od najzadivljujućih prirodnih čuda i turističkih atrakcija zemlje. Od 250 000 posjetitelja koji godišnje posjete litice, njih 75 000 uživa u interaktivnim izložbama u jedinstvenom centru koji je i sam postao vrhunskom lokacijom. Izložbeni paviljoni nalik su spiljama, a postavljeni su poput kralježnice dinosaura pa su vrlo popularni među djecom.

<http://www.moensklint.dk/>

„Planina obnovljive energije” u Hamburgu doseže nove visine

Nekadašnje odlagalište transformirano je u novu znamenitost Hamburga. Poduzeti su sveobuhvatni tehnički radovi kako bi se lokacija zaštitila i očistila te kako bi se zaštitilo izvorište. Visokoučinkovita vjetroturbina i paneli solarne energije sada strujom opskrbljuju 4000 domaćinstava. Javnost može šetati zakrivljenom plohom oko vrha 40-metarskog brežuljka i uživati u prirodnom zelenilu i pogledu nad gradom. Također se može posjetiti informativni centar i naučiti o povijesti lokacije, obnovljivoj energiji i upravljanju otpadom. Projekt je dovršen 2013. pobjedničkim dizajnom s međunarodne izložbe zgrada.

<http://bit.ly/2IDPwSC>

Pronalaženje brzog odgovora

Godine 2015. Estonija je objedinila svoj nacionalni broj za hitne slučajeve za policiju s jedinim europskim brojem za hitne slučajeve 112, koji se već upotrebljavao za hitnu pomoć i vatrogasce. Projektom su razvijena tehnička rješenja koja su različitim pružateljima usluga u hitnim slučajevima omogućila da brže i učinkovitije obrađuju pozive i odgovaraju na njih. Do 2017. 94% korisnika bilo je zadovoljno uslugom poziva u hitnim slučajevima koja građanima omogućuje veći osjećaj sigurnosti jer znaju da je pomoć u hitnim slučajevima odmah dostupna iz središnjeg sustava.

<http://bit.ly/2FP9ZWM>

Irska se okreće imigrantima

Program Zapošljavanje osoba iz imigrantskih zajednica ima partnere u poduzećima i vladi kako bi se imigrantima pomoglo u pronalasku zaposlenja i obrazovanja. Program pomaže migrantima koji su u nepovoljnom ili ranjivom položaju da unaprijede svoje vještine i pronađu mogućnosti zaposlenja i osposobljavanja, uključujući pronalazak radnih mjesta i mentoriranje. Više od 2950 ljudi iz 101 zemlje imalo je koristi otkad je program pokrenut 2008. Prepoznat je kao inicijativa dobre prakse i nagradila ga je Nacionalna organizacija za učenje odraslih u Irskoj. Ima podršku Europskog socijalnog fonda.

<http://bit.ly/2FX5CET>

Sigurnost je najvažnija na putu od Atene do Thessalonikija

Tri nova tunela transformirala su nekad najopasniji dio autoceste Thessaloniki-Atena. Izgradnja je uključivala 25 km autoceste, 11 km tunela i najveći cestovni tunel u jugoistočnoj Europi. Tuneli Temi prepolovili su vrijeme putovanja na novim dionicama i smanjili vožnju od Atene do Thessalonikija na nešto više od četiri sata. Cestovna sigurnost dramatično se poboljšala, a broj nesreća smanjio se za do 70%. Dolina Tempi također je imala koristi od mjera zaštite okoliša projekta.

Projekt je dio pet koncesija za autoceste, a njime je izgrađeno i nadograđeno približno 1400 km cesta u Grčkoj, što je zemlji pružilo modernu mrežu autocesta koja čini dio ključne prijevozne infrastrukture zemlje.

<http://www.aegeanmotorway.gr>

Objedinjavanje stručnosti za brodstrojarstvo

Nova zgrada u kojoj je smješten institut Environmental Hydraulics Institute u Santanderu omogućila je dovoljno mjesta za postavljanje velikog simulatora valova, struje i vjetra. Bazen, nazvan Kantabrijski obalni i oceanski bazen (engl. Cantabria Coastal and Ocean Basin), omogućuje provođenje velikih ispitivanja. Postrojenje za ispitivanja jedinstveno je na svijetu te potiče inženjerska istraživanja na obali i na otvorenom moru koja su strateški važna u razvoju španjolske industrije obnovljive energije. Projektom je otvoreno 135 novih radnih mjesta, od čega 49 stalnih.

<http://www.ihcantabria.com/es>

Proširenje ponude ekoturizmom na otočiću Mont Saint-Michel u Normandiji

Više od tri milijuna turista svake godine posjeti kameniti otočić Mont Saint-Michel kako bi istraživali njegovu mitsku opatiju i utvrde. Velika poboljšanja uvedena su 2000. Morski krajolik i arhitektonsko naslijeđe otočića Mont obnovljeni su zahvaljujući hidrauličkim radovima koji omogućuju plimnim i riječnim strujama da se kovitlaju oko brežuljka kao i prije. Novi most prilagođen pješacima i turistički centar zamijenili su stari nasip i parkiralište, zaustavljajući tako zagađenje prometom. Biljni i životinjski svijet te kvaliteta vode u zaljevu redovito se prate kako bi se osiguralo očuvanje korisnih učinaka na biološku raznolikost zaljeva.

<http://bit.ly/2pr02lp>

Pripremanje Zračne luke Dubrovnik za budući turistički nalet

Zračna luka Dubrovnik u Hrvatskoj ima koristi od radova obnove, uključujući novi putnički terminal. Nova, veća zračna luka bit će bolje opremljena za očekivani porast broja putnika koji putuju u regiju i iz regije, najvećeg turističkog odredišta. Zahvaljujući boljim sigurnosnim, tehničkim i operativnim standardima, uključujući one potrebne za buduće članstvo u schengenskoj zoni, unaprijedit će se cjelokupna učinkovitost zračne luke. Nizom ekoloških i energetski učinkovitih mjera zajamčit će se da zračna luka – koja je dio sveobuhvatne Transeuropske prometne mreže – udovoljava normama u vezi sa, među ostalim, zaštitom od buke i gospodarenjem otpadom. Očekuje se da će se broj ljudi zaposlenih u zračnoj luci povećati s 447 na 676 do 2020.

<http://airport-dubrovnik.hr/index.php/hr/>

Očuvanje Pompeja za potomstvo

Ruševine drevnih Pompeja, mjesta na UNESCO-vom popisu svjetske baštine, jedno su od najfascinantnijih svjetskih arheoloških nalazišta. U sklopu projekta Grande Progetto Pompei u njihovo je očuvanje i obnovu uloženo 105 milijuna EUR, od kojih 75 milijuna EUR iz fondova EU-a. Cilj su projekta umjetničko očuvanje i strukturna konsolidacija arheološkog nalazišta. Radom se želi smanjiti rizik od podzemnih voda, stabilizirati građevine i zaštititi ih od utjecaja vremenskih uvjeta te konsolidirati i obnoviti zidove i ukrašene površine. Prva faza, koja je dovršena 2015., omogućila je otvaranje novog izložbenog područja veličine od 12.500 m² za javnost i pristup osobama s invaliditetom u mnoge zgrade. Broj posjetitelja porastao je za 38%, s 2,47 milijuna 2013. godine na 3,41 milijun 2017. godine. Očekuje se da će ostatak radova biti dovršen do kraja 2018. godine.

www.pompeisites.org

Prihvatanje uključenosti u školskom okruženju

Cilj projekta Škola i mjere socijalne uključenosti, koji se provodi na Cipru, jest ublažiti učinak gospodarske krize na obrazovanje, istodobno sprječavajući socijalno isključivanje ugroženih učenika. Moto projekta, koji glasi „Djelujemo, prihvaćamo, podržavamo, uključujemo”, blisko je usklađen s nizom potpornih mjera koje se provode u 96 škola na svim razinama učenja. Mjere uključuju programe za poticanje učenja i kreativnosti među učenicima i njihovim obiteljima, socijalnu i emocionalnu potporu u centrima za informiranje i psihosocijalnu potporu te pružanje obrazovnih alata u školama. Cilj projekta, koji je već gotovo postignut, jest do 2020. pomoći 15% od ukupnog broja učenika u zemlji.

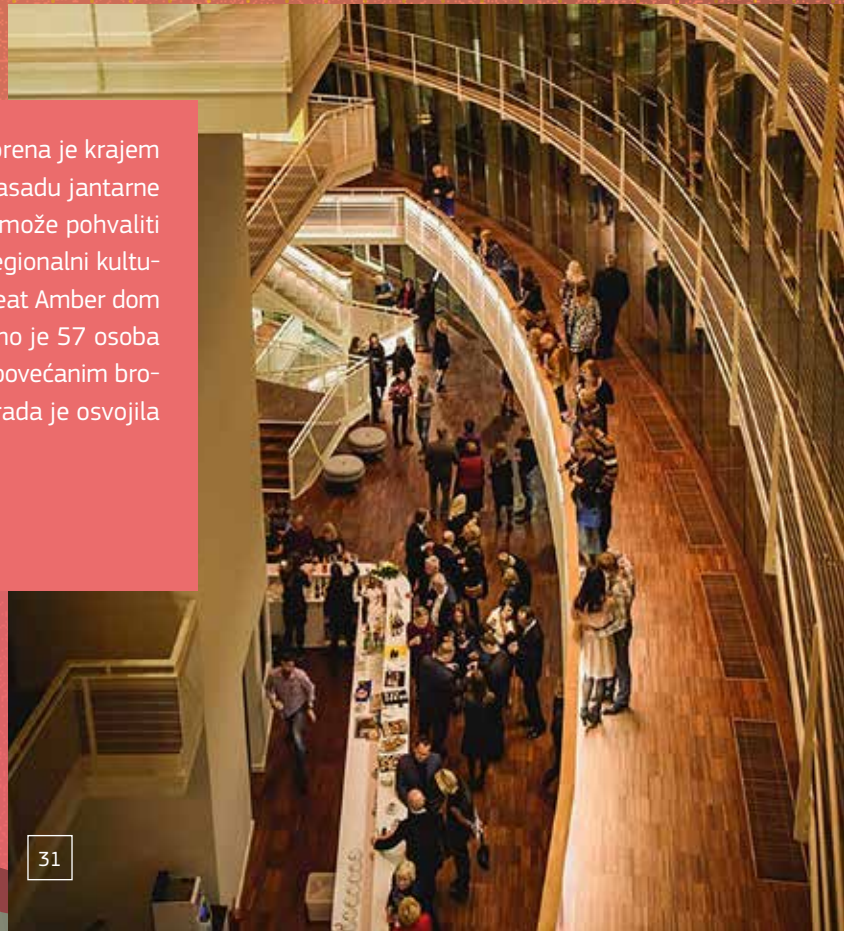
<http://www.studyprus.eu/drase>

Moderna koncertna dvorana u središtu pozornosti

Koncertna dvorana Great Amber u gradu Liepāja otvorena je krajem 2015. Moderna kružna zgrada ima transparentnu fasadu jantarne boje – jantar je važan kamen u Latviji. Dvorana se može pohvaliti iznimnom akustikom i multifunkcionalnošću. Usto što je regionalni kulturni centar i centar za organizaciju događanja, dvorana Great Amber dom je lokalnom simfonijskom orkestru i glazbenoj školi. Ukupno je 57 osoba zaposleno u koncertnoj dvorani koja je također rezultirala povećanim brojem novih klijenata, čime se potiče lokalno poslovanje. Zgrada je osvojila brojne međunarodne i nacionalne nagrade.

<http://lielaisdzintars.lv>

Novi dijagnostički centar za pacijente s rakom u Vilniusu

Rak je vodeći uzrok smrtnosti u Litvi zbog čimbenika koji uključuju kasnu ili netočnu dijagnozu ili liječenje. Kao dio svojeg programa za smanjenje morbiditeta i smrtnosti od nezaraznih bolesti u razdoblju od 2007. do 2013., Litva je sredstva EU-a uložila u unaprjeđenje infrastrukture i kvalitete usluga u onkološkim ustanovama. Novi centar za pozitronsku emisijsku tomografiju izgrađen je u kliničkoj bolnici Santaros na Sveučilištu Vilnius. Kombiniranjem te napredne funkcionalne tehnologije oslikavanja s računalnim oslikavanjem unaprjeđeno je rano dijagnosticiranje raka te se sada može lakše i brže odrediti učinkovitost liječenja, čime se pomaže u smanjenju nuspojava u pacijenata.

<http://bit.ly/2HN5Uz1>

Škola kodiranja odskočna je daska za zapošljavanje

Luksemburg uživa snažni gospodarski rast, iako je suočen s nedostatkom talenata u IT sektoru. Lokalno društvo koje vodi tečajeve za kodiranje i razvoj softvera prepoznalo je priliku da u partnerstvu s nacionalnim zavodom za zapošljavanje obučava osobe koje traže posao. Do kraja 2017. u sklopu projekta obučeno je 83 studenata, a njih 80% pronašlo je posao u sektoru IT razvoja u sljedećih šest mjeseci. Ovom uspjehu pridonijeli su brojni čimbenici, uključujući snažan angažman potencijalnih poslodavca. Osobe koje su završile program pozitivno komentiraju kako je program unaprijedio njihovo pouzdanje i izgleda za rad u području koje se brzo mijenja.

www.numericall.com

Urbana obnova susjedstva u Budimpešti

Četvrt Magdolna nekada je bila jedna od najzanemarenijih dijelova okruga Józsefváros u Budimpešti u kojoj su prevladavale srušene zgrade, socijalno ugroženo stanovništvo i visoke razine nezaposlenosti. Godine 2005. susjedstvo se počelo obnavljati u sklopu dugoročne integrirane strategije. Program je uložio u stambene i javne prostore, kao i u sveobuhvatne službe u zajednici te službe za prevenciju kriminala i za zapošljavanje. Programom su lokalno otvorena nova radna mjesta i pokazana je važnost uključenosti zajednice u osiguravanje održive urbane obnove i uključenosti.

<http://bit.ly/2IB1uwf>

Praktična iskustva u znanosti i tehnologiji

Nova moderna atrakcija za posjetitelje približava znanost i tehnologiju stanovnicima Malte. Cilj je potaknuti više studenata da se odluče za znanstvene karijere i pomognu zemlji da bude konkurentna u gospodarstvu temeljenom na znanju. Zgrada Esplora opsežno je obnovila i preobrazila nekadašnje ruševine na poluo-toku Bighi u blizini Vallette. Studenti, nastavnici i opća javnost mogu uživati u učenju o znanosti u neformalnom, praktičnom okruženju. U Centru se također održavaju znanstvene radionice, predstave i informativni događaji.

<http://esplora.org.mt/>

3D printeri za dizajniranje zgrada

Istraživački institut i brojna društva surađuju na pametnoj tehnologiji za građevinsku industriju. Iznimno veliki 3D printeri razvijaju se kako bi stvorili digitalne konstrukcijske proizvode kao što su podovi, betonski kalupi i fasadne obloge. Cilj je u konačnici dizajn približiti masama automatiziranjem proizvodne linije od dizajna do postavljanja. Proizvodna postrojenja, smještena u modernoj zgradi uz kanal u Amsterdamu, otvorena su za javnost. Tehnologija ne proizvodi otpad, smanjuje emisije CO₂ i upotrebljava biomaterijale poput plastike koja je proizvedena od biljaka.

<http://aactual.com/>

Tokovi znanja iz istraživanja rijeke u Beču

Sveučilište prirodnih resursa i bioloških znanosti u Beču koordinira projektom Istraživanje i upravljanje rijekom Dunav (DREAM - engl. Danube River Research and Management). Za ovaj projekt ključno je novo istraživačko postrojenje s velikim kanalom koje omogućuje simulaciju Dunava i ostalih velikih rijeka. Za istraživanje brzine i kretanja dostupni su visokotehnoški instrumenti. Cijevi povezuju kanal s drugim dvama laboratorijima u centru, omogućujući interdisciplinarno istraživanje o velikim projektima. Pohonjanje hidroenergije, uvjeti plovidbe, stabilizacija korita rijeke i sedimentacijska kretanja samo su neke od tema koje se istražuju. O rezultatima će biti informirana buduća riječna uprava, što će joj pomoći da zaštiti okruženje i pridonese budućem prosperitetu dunavske regije.

<http://bit.ly/2FVyRbi>

Na putu jačanja paneuropske mreže željeznica

Sredstva EU-a iskorištavaju se za obnovu trase od 15 km željezničke pruge E30 između poljskih gradova Krakowa i Rzeszowa. Time se dovršava nadogradnja 139 km pruge koja povezuje neke od najvažnijih gradova na jugu zemlje s drugim odredištima u središnjoj i istočnoj Europi. Vlakovi će sada putovati mnogo brže, sigurnost je poboljšana, a putnici će imati koristi od novih postaja. Poboljšana povezanost pridonijet će poticanju paneuropske trgovine i stvaranju željeznice koja je brza i privlačna opcija za putnike i teret.

<http://www.mapadotacji.gov.pl/projekt/1276181>

Unaprjeđenje kvalitete života i skrbi za djecu s kroničnim bolestima

Kastelo je pedijatrijska jedinica i jedinica palijativne skrbi u Matosinhosu u portugalskoj regiji Norte. Pruža zdravstvenu skrb za 30 djece s kroničnim bolestima. Centar je prvi takve vrste na iberijskom poluotoku. Tim zdravstvenih i obrazovnih stručnjaka pruža specijalističku, sveobuhvatnu, kliničku i psihosocijalnu potporu. Djeci koristi kontinuitet skrbi u obiteljskom okruženju. Mogu uživati u području za igru s fizioterapijom na otvorenom, u voćnjaku, vrtu s organskim povrćem i na minifarmi, dok se roditelji odmaraju u smještaju i vrtu na toj lokaciji. Daljnje koristi uključuju učinkovitu upotrebu resursa i kraće boravke u bolnici.

<http://www.nomeiodonada.pt/>

Vodeći svjetski centar za laserska istraživanja

Ulaganje u laserska postrojenja prioritet je za europska istraživanja. Izgradnja vodećeg međunarodnog istraživačkog kompleksa na četirima lokacijama omogućit će provedbu pionirskih eksperimenata u fundamentalnoj fizici, novoj nuklearnoj fizici i astrofizici, kao i u materijalnim znanostima i biološkim znanostima. Istraživači u paneuropskom laboratoriju također će raditi na novim načinima rukovanja nuklearnim materijalima i radioaktivnim otpadom. Bit će otvoren stručnjacima iz akademske i privatne znanstvene sfere kao i poslovnom sektoru.

<http://www.eli-np.ro/>

Vrhunski znanstveni kampus

Prvoklasni obrazovni i istraživački centar izgrađen je na Sveučilištu u Ljubljani te obuhvaća Fakultet kemije i kemijske tehnologije, Fakultet za računarstvo i informatiku te zajedničke prostore povezane staklenim mostom. Njihova lokacija na kampusu, zajedno s ostalim fakultetima prirodnih znanosti, potiče suradnju u istraživanju i studiju. Novi centar potaknuo je znatan porast broja nastavnih, istraživačkih i administrativnih radnih mjesta kao i broja upisanih studenata. Stvorio je nekoliko poslovnih partnerstava, patenata i spin-offova te je pozitivno utjecao na konkurentan položaj Slovenije u znanosti.

<http://bit.ly/2FTMPu5>

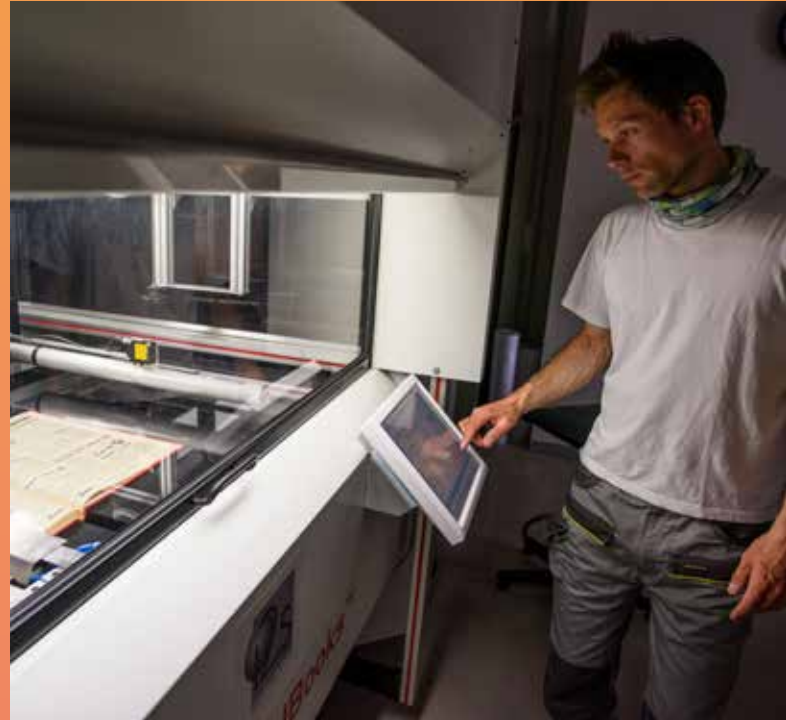

Digitalizacija nacionalne knjižnice i arhiva

Ovaj projekt omogućio je masovnu digitalizaciju dokumenata Slovačke nacionalne knjižnice i arhiva. Izgrađena su dva nova moderna postrojenja: centar digitalizacije za tiskane materijale kulturnog naslijeđa i centar za konzervaciju i restauraciju dokumenata. Tijekom tri godine ukupno je digitalizirano više od 2,5 milijuna objekata kulturnog naslijeđa, u što je bilo uključeno 200 zaposlenika i zbog čega su otvorena 93 nova održiva radna mjesta. Ovaj jedinstveni projekt otvorio je digitalnu budućnost knjižnice i arhiva, dokumente je učinio dostupima široj publici, istovremeno osiguravajući njihovo očuvanje za buduće generacije.

<http://dikda.snk.sk>

Šest gradova udružilo je snage kako bi postali pametniji i otvoreniji

Šest najvećih gradova u Finskoj provode suradničke projekte koji se bave njihovim zajedničkim urbanim izazovima. Strategija šest gradova (6Aika) omogućuje gradovima da provode eksperimente u većem kontekstu nego što bi to činili pojedinačno. Stvaraju zajednički sustav otvorenih podataka, otvorene inovacijske platforme i zajedničke korisničke usluge kako bi gradske vlasti i poduzeća pružala bolju potporu većem broju građana. Gradovi također isprobavaju autobuse robote i čvorišta kružnoga gospodarstva. Budući da su gradovi domovi za oko 30% stanovnika Finske, njihovi zajednički razvojni projekti imaju nacionalni učinak.

<https://6aika.fi/>

Održiva i inovativna budućnost za šumske industrije

Projekt Klimatske pametne inovacije (engl. Climate Smart Innovation) pomaže u razvoju šumskih industrija u središtu Švedske. Pruža dugoročnu regionalnu platformu za izgradnju kapaciteta MSP-ova u inovaciji i održivom razvoju. Projektom će se unaprijediti znanja i vještine o zaštiti klime, biogospodarstva i kružnoga gospodarstva među poduzećima i drugim industrijskim dionicima. Potiče se bliskija interakcija s istraživačima, studentima i međunarodnim partnerima, a predstavnici javnog sektora i civilnog društva sudjeluju u projektnim radionicama. Platforma će regionalnu inovaciju učiniti učinkovitijom i profitabilnijom, istodobno pomažući poduzećima u prelasku na nisko-ugljično gospodarstvo.

<http://paperprovince.com/>

Londonski Zeleni fond cilja na okoliš

Londonski Zeleni fond osnovan je kao ključni financijski instrument za postizanje ciljeva glavnoga grada u pogledu smanjenja CO₂ i broja odlagališta. EU i ostali izvori javnog financiranja upotrijebljeni su za privlačenje privatnih ulaganja kao sredstva podizanja ljestvice i ubrzavanja zelenih infrastrukturnih projekata. Do kraja 2015. uloženo je u 18 projekata od kojih se očekuje godišnja ušteda od 218 084 tona CO₂, 330 980 tona otpada na odlagalištu i oko 34 700 000 kWh energije.

<http://bit.ly/2GK21eT>

Suradnja na rješavanju prekograničnog kriminala

Nažalost, kriminal ne prestaje na granicama. Regije Meuse-Rajna između Belgije, Njemačke i Nizozemske osnovale su opservatorij za delinkvenciju kako bi se borile protiv prekograničnog kriminala, s posebnim fokusom na probleme povezane s drogom. Projekt EMROD objedinio je različite stručnjake zadužene za prevenciju i borbu protiv zločina, uključujući policijska i pravosudna tijela, preventivne službe i upravne vlasti. Odlučili su se za znanstveni pristup, objedinjujući dokaze i razmjenjujući najbolje prakse kako bi zajedničke policije informirali o prekograničnim problemima kao što su kanabis i provale. Također provode i veliko istraživanje o osjećaju sigurnosti među građanima te vode javni informativni centar.

<http://gouverneur.provincedeliege.be/emrod>

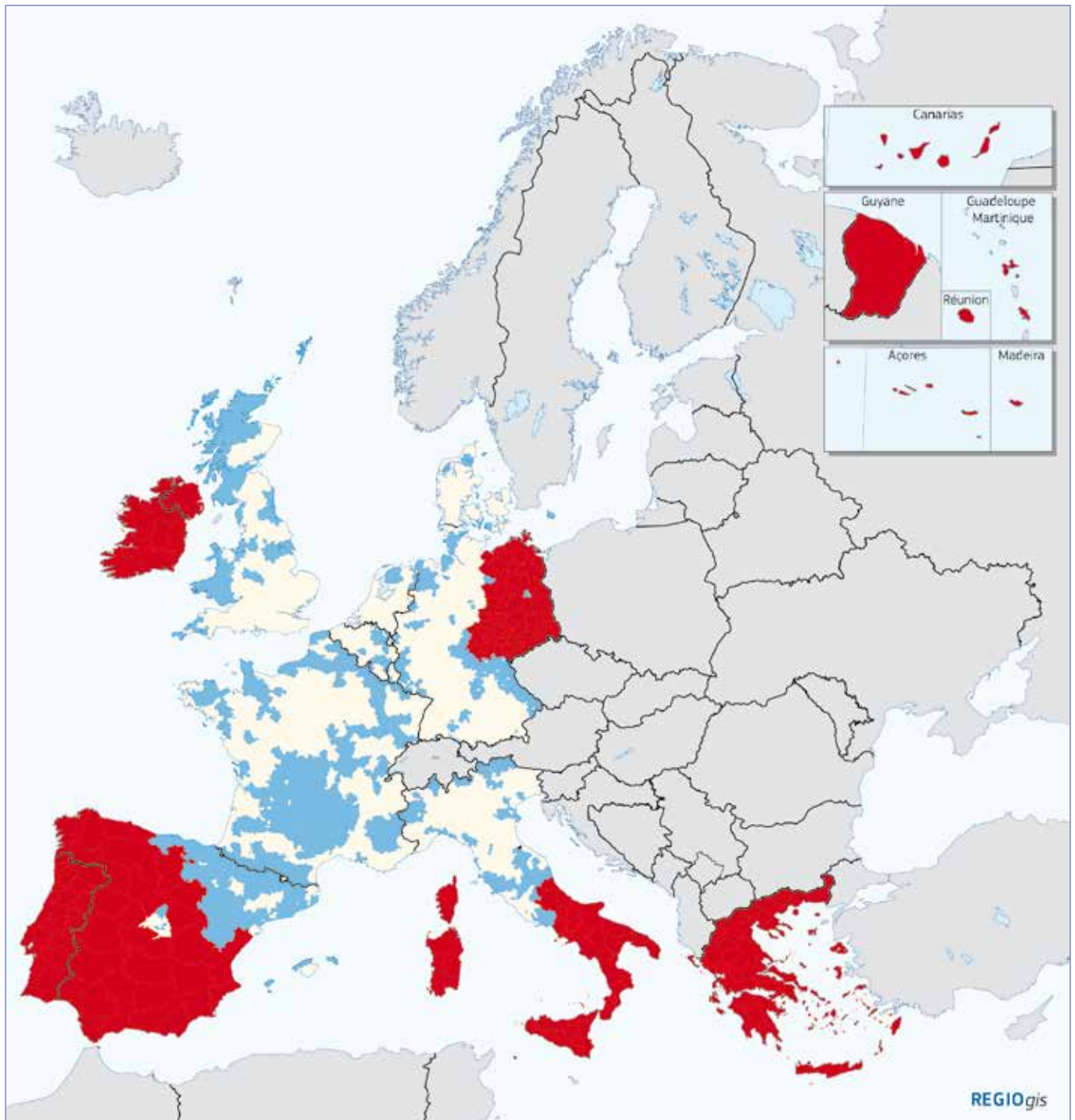
Lekcije u miru i sukobu

Projektom Teaching Divided Histories u škole u Sjevernoj Irskoj, Republici Irskoj i međunarodno uvode se novi digitalni pristupi povezani s kurikulumom u studij sukoba u školama. Nastavnici koji predaju nakon osnovne škole surađuju kako bi razvili i vodili inovativne obrazovne programe s pomoću filmova, digitalnih slika, animacije, stripova i mrežnog emitiranja kako bi mladim ljudima omogućili da istražuju zajednička iskustva sukoba i razvoja mira. Projektom nastavnici stječu samopouzdanje, vještine, resurse i potporu za istraživanje sporne povijesti i identiteta u nastavi. Također sklapaju partnerstva sa školama u Libanonu, Indiji, Južnoj Africi i Sierra Leoneu.

<http://bit.ly/2GFCMdn>

1989. – 1993.

■ Manje razvijene regije (Cilj 1): 25% stanovništva i 64% sredstava

■ Ostale regije koje zadovoljavaju uvjete

Od projekata do programa

Nakon pristupanja Grčke 1981. te Portugala i Španjolske 1986., regionalne nejednakosti u tadašnjoj Europskoj zajednici 12 država članica znatno su se proširile. Godina 1988. označila je početak kohezijske politike EU-a. U ožujku je Europsko vijeće odlučilo znatno povećati proračun koji se dodjeljuje ovoj politici, a u lipnju je Vijeće usvojilo prvu uredbu kojom su strukturni fondovi integrirani u kohezijsku politiku. Ovom ključnom reformom uvedena su ključna načela kao što je usmjerenost na najsiromašnije i najzaostaliye regije, višegodišnje programiranje, strateška orijentacija ulaganja i uključenost regionalnih i lokalnih partnera.

**UKUPNI
PRORAČUN
STRUKTURNIH
FONDOVA**

69 MILIJARDI EUR

25 % proračuna EU-a
i 0,3% ukupnog BDP-a EU-a

GLAVNE KORISNICE

	ZEMLJE
 Španjolska	14,2 milijardi EUR
 Italija	11,4 milijardi EUR
 Portugal	9,2 milijardi EUR
 Grčka	8,2 milijardi EUR

POVEĆANJE BDP-A

+ 3%

za manje razvijene regije
(Cilj 1):
u usporedbi s prosjekom
EU-a

ZAPOŠLJAVANJE:

+ 600 000

radnih mjesta u Grčkoj,
Irskoj, Portugalu
i Španjolskoj

POTPORA MSP-ovima

470 000

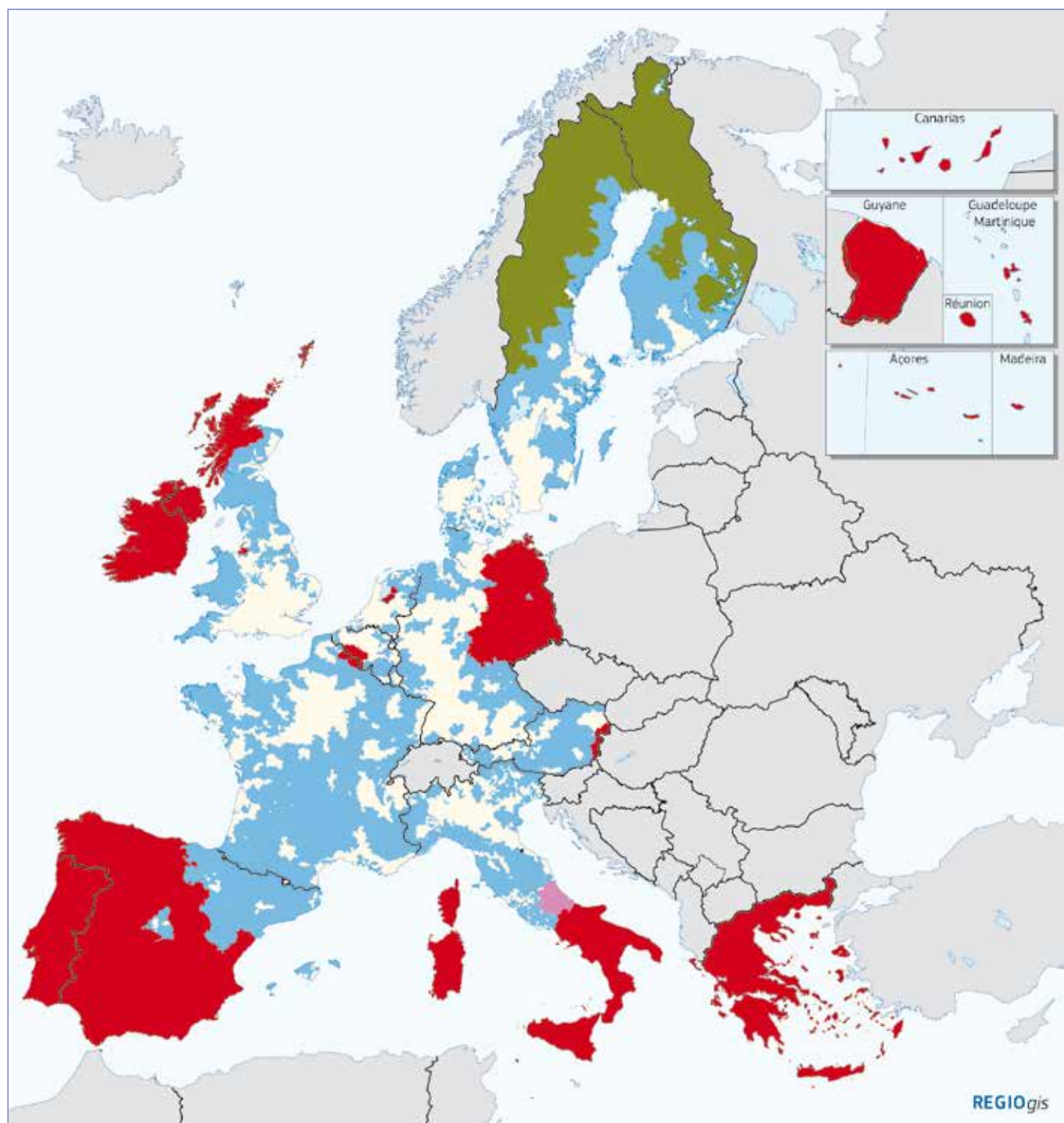
MSP-ova primilo je pomoć
u regijama Cilja 2

LJUDSKI RESURSI

917 000

osoba sposobljeno
je u EU-u

1994. – 1999.

- Manje razvijene regije: 24,6% stanovništva i 68% sredstava
- Tranzicijska potpora: Abruzzi (od 1. siječnja 1994. do 31. prosinca 1996.)
- Sjeverna slabo naseljena područja
- Ostale regije koje zadovoljavaju uvjete

Objedinjavanje prednosti i udvostručavanje nastojanja

U prosincu 1992. Europsko vijeće donijelo je odluku o novoj financijskoj perspektivi za razdoblje 1994. – 1999. Njome su se godišnji resursi udvostručili te je iznosila trećinu proračuna EU-a. To programsko razdoblje također je obilježilo proširenje EU-a 1. siječnja 1995. kako bi uključivao Austriju, Finsku i Švedsku (Finska i Švedska uključile su ogromne teritorije s iznimno niskom gustoćom naseljenosti) kao i veća potpora EU-a i njezin pozitivan utjecaj na nove njemačke zemlje.

UKUPNI PRORAČUN STRUKTURNIH I KOHEZIJSKIH FONDOVA

168 MILIJARDI EUR

1/3 proračuna EU-a i 0,4% ukupnog BDP-a EU-a

GLAVNE ZEMLJE KORISNICE

	Španjolska	42,4 milijardi EUR
	Njemačka	21,8 milijardi EUR
	Italija	21,7 milijardi EUR
	Portugal	18,2 milijardi EUR
	Grčka	17,7 milijardi EUR
	Francuska	14,9 milijardi EUR

POVEĆANJE BDP-A

Portugal	+ 4,7%
Novе njemačke zemlje	+ 3,9%
Irska	+ 2,8%
Grčka	+ 2,2%
Španjolska	+ 1,4%
Sjeverna Irska	+ 1,3%

ZAPOŠLJAVANJE

+700 000 poslova u EU-u

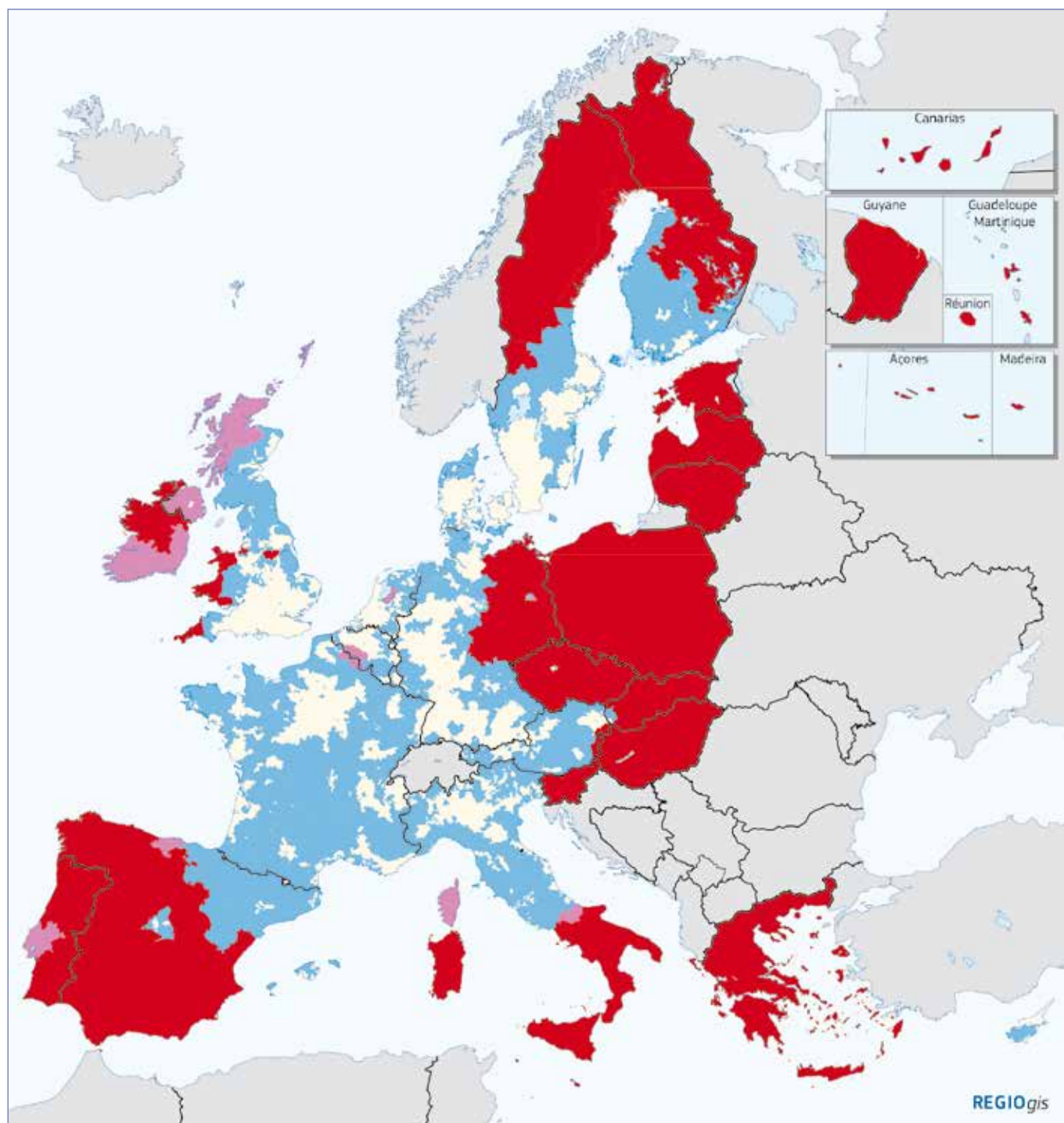
INFRASTRUKTURA

Izgradnja ili nadogradnja **35 948 km** cesta i autocesta

POTPORA MSP-ovima

Pomoć za **800 000 MSP-ova**

2000. – 2006.

- Manje razvijene regije (Cilj 1): 37% stanovništva i 71,6% sredstava
- Tranzicijska pomoć (gašenje)
- Ostale regije koje zadovoljavaju uvjete

Proširenje podrazumijeva uspjeh

U ožujku 1999. Europsko vijeće odlučilo je dodijeliti 213 milijardi EUR kohezijskoj politici EU-a između 2000. i 2006. za tadašnjih 15 država članica te dodatne 22 milijarde EUR dodijeliti novim državama članicama za razdoblje 2004. – 2006. Dana 1. svibnja 2004. pristupanje 10 novih država članica EU-u bilo je ključan element u razdoblju 2000. – 2006. Ovo povijesno proširenje rezultiralo je porastom od 20% u broju stanovnika u EU-u, ali i porastom BDP-a od samo 5%. Proširenje je rezultiralo većim neujednačenostima u prihodu i zaposlenosti. Gotovo su sve nove države članice u potpunosti zadovoljavale zahtjeve za najvišu razinu potpore kohezijske politike EU-a.

**UKUPNI
PRORAČUN
STRUKTURNIH
I KOHEZIJSKIH
FONDOVA**

213 MILIJARDI EUR

ZA ZEMLJE EU-15 IZMEĐU 2000. I 2006.

+

21,7 MILIJARDI EUR

ZA 10 NOVIH DRŽAVA ČLANICA IZMEĐU 2004. I 2006.

PORAST ZAPOSLENOSTI

+ 570 000

poslova u manje razvijenim regijama (Cilj 1):

uključujući **160 000** u novim državama članicama

+ 730 000

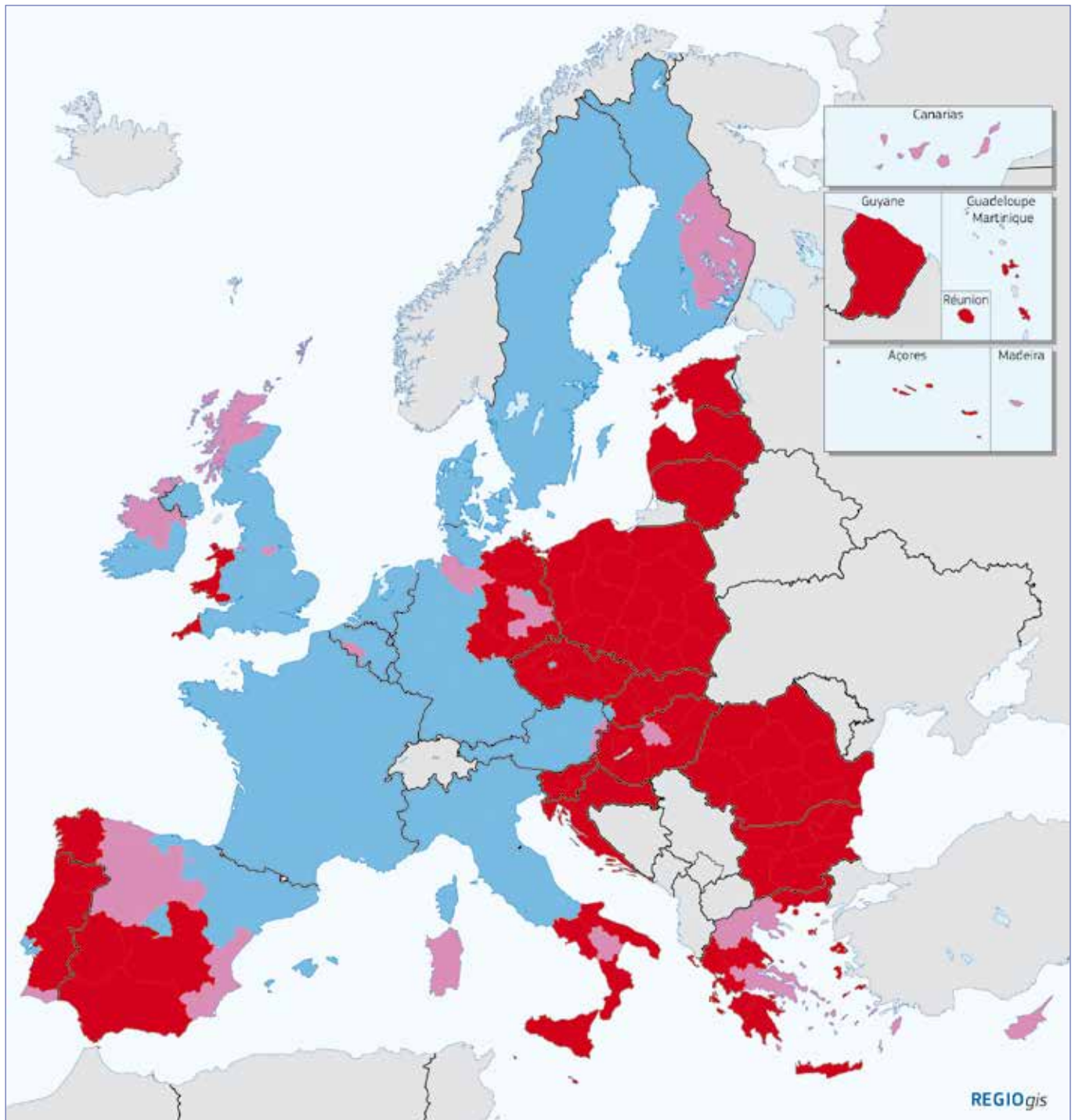
poslova u ostalim zemljama koje zadovoljavaju uvjete (Cilj 2):

1/3 proračuna EU-a
i 0,4% ukupnog BDP-a EU-a

GLAVNE ZEMLJE KORISNICE

	Španjolska	56,3 milijardi EUR
	Njemačka	29,8 milijardi EUR
	Italija	29,6 milijardi EUR
	Grčka	24,9 milijardi EUR
	Portugal	22,8 milijardi EUR
	Ujedinjena Kraljevina	16,6 milijardi EUR
	Francuska	15,7 milijardi EUR

2007. – 2013.

- Manje razvijene regije: 35 % stanovništva i 81,5 % sredstava
- Tranzicijska pomoć (gašenje)
- Ostale regije koje zadovoljavaju uvjete

Usmjerenost na rast i poslove

Uz proširenje i uključivanje Bugarske, Rumunjske i Hrvatske, razdoblje kohezijske politike 2007. – 2013. označeno je trima ključnim i komplementarnim elementima: uključivanjem svih regija, najvećoj koncentraciji u povijesti najsiromašnijih država članica i regija (81,5% ukupnog proračuna) i prijelazom u prioritetima utvrđenima za poticanje rasta i radnih mjesta (25% resursa bilo je označeno za istraživanje i inovaciju). U nekim državama članicama kohezijski fond glavni je izvor za financiranje javnog ulaganja (do 57% u nekim zemljama).

Sredstva EU-a za financijske instrumente povećala su se znatno, s 1 milijarde EUR u razdoblju 2000. – 2006. na 11,5 milijardi EUR dodijeljenih za razdoblje 2007. – 2013. Financijski instrumenti igrali su ključnu ulogu u pružanju financiranja MSP-ovima tijekom gospodarske krize.

**UKUPNI
PRORAČUN
STRUKTURNIH
I KOHEZIJSKIH
FONDOVA**

347 MILIJARDI EUR

35,7% proračuna EU-a
i 0,38% ukupnog BDP-a EU-a

GLAVNE ZEMLJE KORISNICE

	Poljska	67,3 milijardi EUR
	Španjolska	35,2 milijardi EUR
	Italija	28,8 milijardi EUR
	Češka Republika	26,7 milijardi EUR
	Njemačka	26,3 milijardi EUR
	Mađarska	25,3 milijardi EUR
	Portugal	21,5 milijardi EUR
	Grčka	20,4 milijardi EUR

ZAJEDNIČKI IZAZOVI

Prekogranični programi rezultirali su u više od **6800 projekata**

ZAPOŠLJAVANJE

1 milijun +
otvorenih radnih mjesta

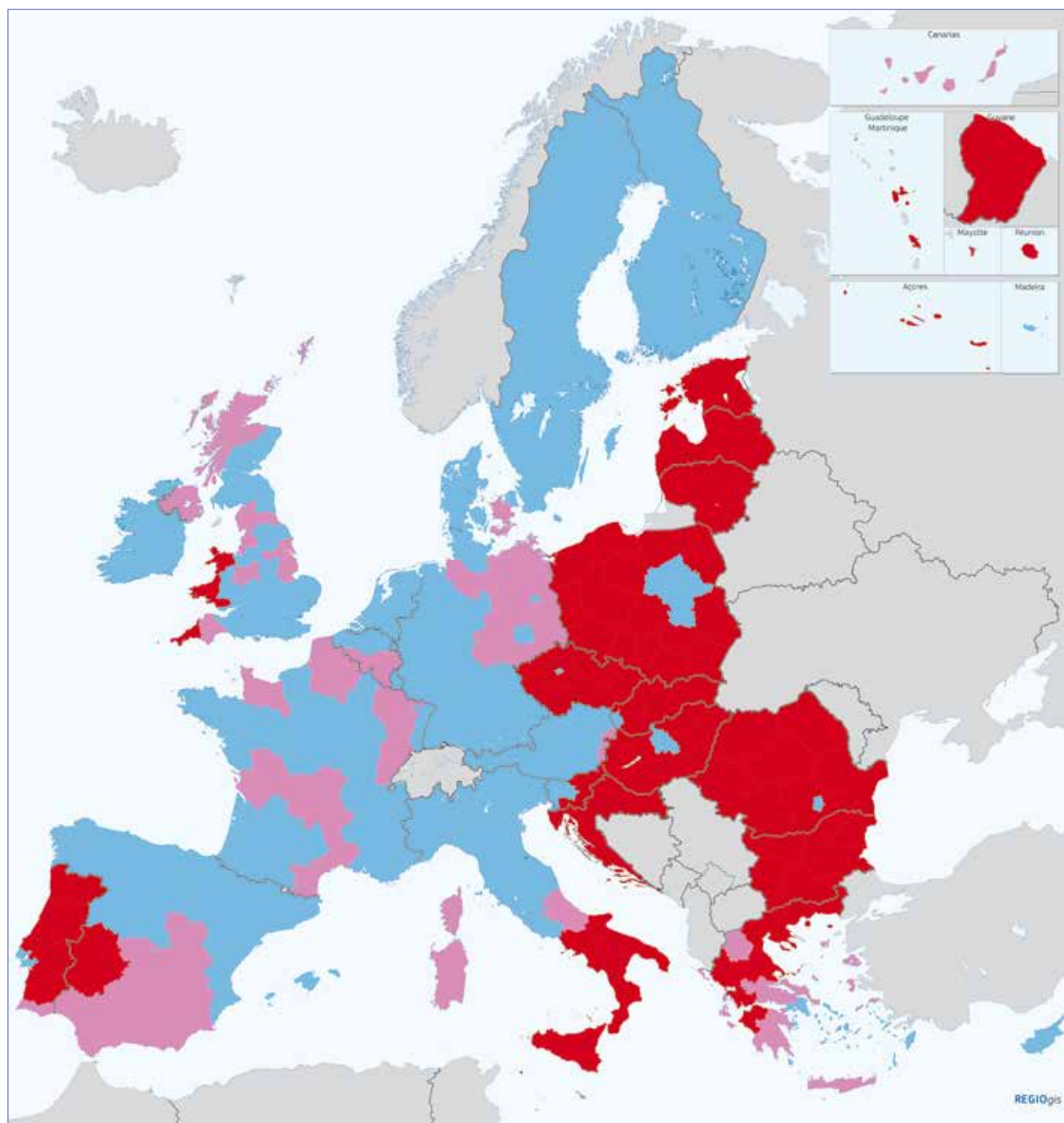
INFRASTRUKTURA

6 milijun
ljudi spojeno je na nove
ili poboljšane opskrbe
čistom vodom za piće

POTPORA MSP-ovima

400 000 MSP-ova
dobilo je pomoć
u izravnom ulaganju
financijski je
podržano **121 400**
start-upova

2014. – 2020.

- Manje razvijene regije: 25% stanovništva i 51 % sredstava
- Tranzicijska pomoć (gašenje)
- Ostale regije koje zadovoljavaju uvjete

Inovacija i pametna specijalizacija

Fokus je na četirima prioritetnim područjima s visokom stopom rasta: istraživanju i inovaciji, MSP-ovima, informacijskim i komunikacijskim tehnologijama i niskougličnom gospodarstvu. U temelju reformirane politike nalazi se uvjerenje da svaka regija može u potpunosti iskoristiti sredstva EU-a ako najprije utvrdi svoje temeljne snage – to nazivamo pametnom specijalizacijom. To će regijama omogućiti da ciljaju na produktivna ulaganja u svojim odabranim sektorima, maksimizirajući tako svoj potencijal rasta. Potrebni su jasni i mjerljivi ciljevi za definiranje mjerljivih rezultata.

UKUPNI PRORAČUN STRUKTURNIH I KOHEZIJSKIH FONDOVA

351 MILIJARDI EUR

34,3 %

 proračuna EU-a

GLAVNE ZEMLJE KORISNICE

	Poljska	77,5 milijardi EUR
	Italija	32,8 milijardi EUR
	Španjolska	28,5 milijardi EUR
	Rumunjska	22,9 milijardi EUR
	Češka Republika	21,9 milijardi EUR
	Mađarska	21,9 milijardi EUR
	Portugal	21,4 milijardi EUR

DIGITALNO*

14,5 milijuna dodatnih kućanstava sa širokopojasnim pristupom internetu

ZAPOŠLJAVANJE*

Pružanje pomoći za više od **7,4 milijuna** nezaposlenih osoba i **8,9 milijuna** osoba da steknu nove kvalifikacije

INFRASTRUKTURA*

Dodatnih **17 milijuna** ljudi bit će povezano s postrojenjima za pročišćavanje otpadnih voda, a još **3,3 milijuna** s pametnim mrežama

POTPORA MSP-ovima*

Pomoć za **1,1 milijun** MSP-ova

* Očekivani ishodi

TOČKE PODATAKA: 5 – OTVORENA PODATKOVNA PLATFORMA

POSTOJI LI NEKA TEMA O KOJOJ BISTE ŽELJELI DA SE GOVORI U BUDUĆIM OBJAVAMA U TOČKAMA PODATAKA PANORAME?

POSTOJI LI SKUP PODATAKA ZA KOJI BISTE ŽELJELI DA GA POSTAVIMO NA OTVORENU PODATKOVNU PLATFORMU ESI FONDOVA?

AKO POSTOJI, POŠALJITE E-PORUKU NA ADRESU: REGIO-EVAL@EC.EUROPA.EU

Ulaganje u poduzeća – najvažniji prioritet za obnovu rasta u EU-u

Za programsko razdoblje 2014. – 2020. Europski fond za regionalni razvoj (EFRR) pruža potporu u iznosu od 69 milijardi EUR iz proračuna EU-a kako bi se potaknule inovacije i produktivnost u europskim poduzećima. To EFRR čini najvećim izvorom fondova EU-a za poboljšanje konkurentnosti MSP-ova. Niz dostupnih financijskih i nefinancijskih potpora usmjeren je na gotovo 1,1 milijun poduzeća, tj. na gotovo 5% svih društava u Europi. To se može činiti malim postotkom, ali koncentracija potpore EFRR-a na prioritetima EU-a ističe važnost promicanja pametnog, održivog i uključivog rasta.

Zašto se daje ova potpora?

Potpore EFRR-a poduzećima usmjerena je na četiri ključna „tematska cilja”: povećanje konkurentnosti MSP-ova, poticanje inovacije u društvima, poboljšanje upotrebe IKT-a i potpora prijelazu prema niskougljičnom gospodarstvu. Kao rezultat toga, daje se javna potpora, poštujući pritom utvrđena pravila o državnoj pomoći, za start-upove koji se razvijaju, za pokretanje novih inovativnih proizvoda i usluga, promicanje e-trgovine i osiguranje energetske učinkovitosti.

U tablici 1 navedeni su ciljevi za ukupan broj poduzeća za koje se očekuje da će dobiti potporu programa nacionalne, regionalne i prekogranične suradnje diljem Europe. Tablica nam pomaže razumjeti sljedeća ključna pitanja:

TABLICA 1.: KLJUČNI EFRR CILJEVI ZA PODUZEĆA ZA PROGRAMSKO RAZDOBLJE 2014. – 2020. (PREMA TEMATSKIM CILJEVIMA)

Tematski ciljevi (TO-i)	TVRTKE: Sve tvrtke	TVRTKE: pomoć bespovratnih sredstava	TVRTKE: bez pomoći bespovratnih sredstava	TVRTKE: savjetovano
TO3: Konkurentnost malih i srednje velikih poduzeća	795 888	233 823	178 563	371 755
TO1: Istraživanje i inovacije	130 285	61 401	8 625	42 006
TO2: Informacijske i komunikacijske tehnologije	78 045	54 521	5 776	14 301
TO4: Niskougljično gospodarstvo	56 789	17 712	5 006	5 743
Ostale teme	36 060	3 043	4 081	17 638
Ukupno ciljeva	1 097 067	370 500	202 051	451 443

Izvor za ESIF: Otvorena podatkovna platforma

Koji se oblici potpore nude kojim vrstama poduzeća?

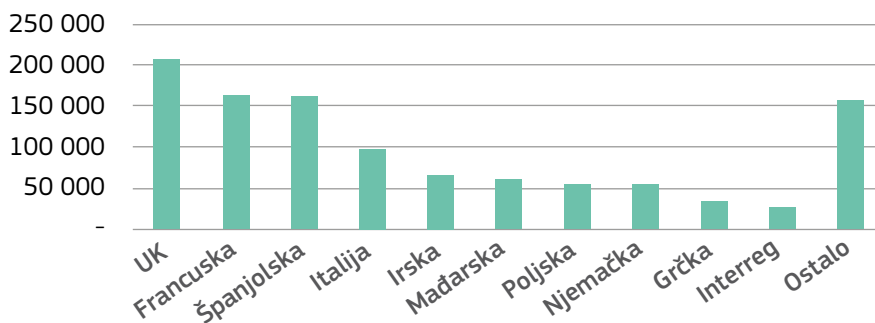
Analiza ciljeva koji su utvrđeni programima EFRR-a za razdoblje 2014. – 2020. pokazuje prevladavajuću usmjerenost na **TO 3** čiji je cilj poboljšati konkurentnost **sektora MSP-ova**, pri čemu cilja na ukupno oko 800 000 poduzeća. Upotreba drugačijih pokazatelja ukazuje na to da su glavni oblici potpore **financijski instrumenti, bespovratna sredstva i poslovno savjetovanje (konzultantstvo)**. Potonje predstavlja jedan od ključnih potpornih mehanizama za rješavanje razvojnih potreba unutar poduzeća, uz pojednostavnjivanje pristupa financijama kroz različite programe dodjele bespovratnih sredstava.

Kako se podržavaju MSP-ovi diljem država članica?

Otvorena podatkovna platforma prikazuje i iznos sredstava dodijeljen državam članicama i ukupna broj podržanih poduzeća. U tablici u nastavku prikazano je prvih deset država članica EU-a koje primaju najveću potporu iz EFRR-a u sklopu četiri ključna TO-a:

TABLICA 2.: PRVIH DESET DRŽAVA ČLANICA EU-A S VISOKIM STOPAMA POTPORE EFRR-A ZA PODUZEĆA

Broj poduzeća

Izvor za ESIF: Otvorena podatkovna platforma

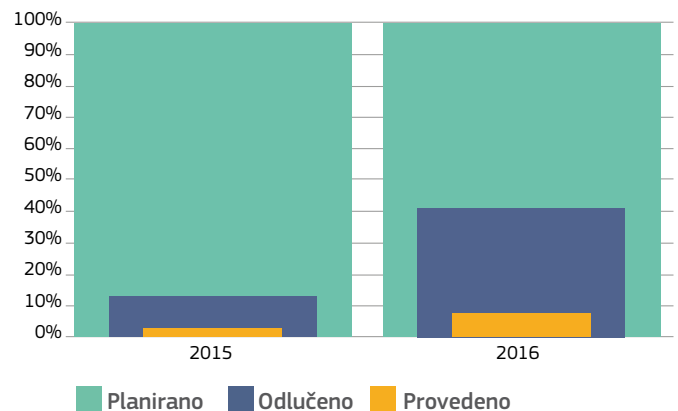
Zašto postoje razlike u broju poduzeća koja dobivaju potporu diljem država članica?

Dominantnost određenih država članica (UK, FR, ES) u pogledu broja poduzeća koja primaju potporu može se objasniti s pomoću nekoliko čimbenika: 1) snažnom poduzetničkom kulturom; 2) usmjerenošću na male firme i start-upove; 3) ukupnom količinom potpore i 4) razmjerom njihovih gospodarstava.

Kako se realiziraju programi i koje su glavne sastavnice koje utječu na njihov napredak u provedbi?

Do kraja 2016. odobreni su projekti već usmjereni na 455 000 poduzeća kao ciljeve, dok je njih gotovo 85 000 već imalo koristi u sklopu odabranih projekata.

TABLICA 3.: NAPREDAK U PRIMJENI CILJEVA ZA RAZDOBLJE 2015. – 2016.

U ovoj fazi otvorenim ostaje pitanje hoće li se ciljevi tijekom tog razdoblja ispuniti ili premašiti. Planiranje javne potpore poduzećima tijekom desetogodišnjeg razdoblja izazovno je jer se potražnja poduzeća za javnom potporom razlikuje ovisno o gospodarskom ciklusu. Neki programi već potražuju mnogo te će razmotriti podizanje svojih ciljeva. Redovito izvješćivanje, koje se dijeli na otvorenoj podatkovnoj platformi, usmjeravat će mišljenja o napretku kako bi ciljevi ostali realistični.

Da biste dodatno analizirali dodjelu sredstava države članice i TO-a, možete istražiti otvorenu podatkovnu platformu europskih strukturnih i investicijskih fondova. Sljedeća runda izvješćivanja o postignućima ocijenjena na kraju 2017. bit će dostavljena Europskoj komisiji u svibnju i lipnju 2018. te će biti objavljena kasnije tijekom godine. ■

SAZNAJTE VIŠE

<https://cohesiondata.ec.europa.eu/>

Kapitaliziranje na teritorijalnim snagama diljem EU-a

Procjena teritorijalnog utjecaja dobila je na važnosti nakon Lisabonskog ugovora. EU-ova strategija na visokoj razini Europa 2020. uvela je treću dimenziju – teritorijalnu koheziju¹ – čiji je cilj pretvoriti u kapital snage svakog teritorija EU-a kako bi poboljšao njihov doprinos održivom i uravnoteženom razvoju EU-a u cjelini.

Uvjeti življenja, industrijske strukture, infrastruktura i zemljopisni uvjeti znatno variraju diljem EU-a. Kohezijska politika želi ublažiti te razlike i osigurati da siromašnije regije imaju način za rješavanje regionalnih izazova. Neovisno o tome, unatoč dobrom napretku u konvergenciji u brojnim parametrima diljem Europe, i dalje postoji znatna disperzija unutar EU-a.

Teritorijalna kohezija unutar EU-a neće se postići samo financiranjem iz kohezijske politike – potrebni su i zakonodavstvo prilagođeno teritoriju i inicijative. Postoji snažna potražnja donositelja politika i praktičnih korisnika iz različitih teritorija EU-a da se upotrijebi procjena teritorijalnog utjecaja kako bi se minimizirali negativni prihodi politike i maksimizirao teritorijalni potencijal.

Procjena teritorijalnog utjecaja pruža priliku obraćanja veće pozornosti specifičnostima različitih regija i teritorija, pomažanja zakonodavstvu EU-a da bude usmjerenije i bliskije povezano s lokalnim realnostima.

Utjecaji povezani sa zakonodavnim prijedlogom / inicijativom EU-a često su heterogeno distribuirani diljem Unije. To znači

da će osmišljavanje učinkovitih političkih mogućnosti također pokrenuti nejednaku zemljopisnu distribuciju utjecaja (troškovi i koristi).

Pronalazak cilja

Točna procjena teritorijalne dimenzije zakonodavnog prijedloga / inicijative EU-a pomoći će u točnom oblikovanju ciljanih političkih opcija. Njome se također mogu obustaviti politike koje se slijede na područjima i u regijama u kojima nije potreban politički odgovor, čime se izbjegavaju pravni, upravni ili troškovi usklađivanja.

Procjena teritorijalnog utjecaja u obzir mora uzeti različite teritorijalne razine (EU, nacionalnu, regionalnu, lokalnu). Relevantna teritorijalna jedinica ili grupacija može se razlikovati od slučaja do slučaja i treba biti razmjerna prikladnom pitanju. Može se specificirati na razini države članice ili u pogledu zemljopisnih karakteristika kao što su obalna područja, otočne ili planinske regije ili gusto naseljena područja. U drugim slučajevima može biti potrebno utvrditi one administrativne regije na koje određena mjera politike djeluje neujednačeno. Očigledno, u slučajevima u kojima politika nema određenu teritorijalnu dimenziju nema potrebe za detaljnom procjenom teritorijalnih učinaka.

Zbog svih tih razloga, od 2015. sve su važnija nastojanja da se unaprijede metodologije i dostupnost podataka. Sadašnji prioritet jesu ostalim GU-ovima promovirati analizu o teritorijalnoj dimenziji i proaktivnom radu koji obavlja GU za regionalnu i urbanu politiku kako bi procijenio teritorijalne utjecaje (posebice na urbane^{2,3}, prekogranične i najudaljenije regije⁴).

1) <https://bit.ly/2HUPQ1N>

2 i 3) <https://bit.ly/2vVX2pH>

4) <http://europa.eu/qR96Nk>

Analiza procjene teritorijalnog utjecaja s regionalnim stručnjacima koji upotrebljavaju alat ESPON Quick Scan.

GU REGIO pomaže ostalim GU-ovima u procjeni teritorijalnih utjecaja njihovih prijedloga politika. Nedavni slučajevi u kojima su analizirani teritorijalni utjecaji uz uključene stručnjake iz regija i gradova diljem EU-a bili su: a) Revizija Direktive o postrojenjima za brodski otpad i ostatke tereta nakon prijma (GU MOVE); b) Razvoj zahtjeva minimalne kvalitete za ponovno upotrijebljenu vodu u EU-u (GU ENV); i c) Revizija Direktive o čistim i energetske učinkovitim vozilima u cestovnom prijevozu (GU MOVE). Usto, GU REGIO nudi osposobljavanje o procjenama teritorijalnog utjecaja i aktivno pridonosi unaprjeđenju dostupnosti podataka i metodologija za provedbu procjene teritorijalnog utjecaja. Posebice je pridonio razvoju mrežnih alata koji omogućuju vizualizaciju dostupnih teritorijalnih podataka i pristup njima. Primjerice, Urbana podatkovna platforma⁵ pruža pristup informacijama o europskim gradovima i njihovim okolnom regijama, dok Teritorijalna nadzorna ploča (engl. Territorial Dashboard)⁶ nudi interaktivno sučelje za ispitivanje i uspoređivanje informacija na različitim teritorijalnim razinama (zemlja, regija, podregija).

5) <http://urban.jrc.ec.europa.eu>

6) <http://urban.jrc.ec.europa.eu/t-board/index.html>

U partnerstvu

Na području procjene teritorijalnog utjecaja, GU Regio vrlo blisko surađuje s europskim Odborom regija te brojnim gradskim i regionalnim udruženjima kao što su Vijeće europskih lokalnih i regionalnih jedinica, Eurocities, Konferencija perifer-nih pomorskih regija i brojna druga.

Alati trgovine

Utjecaj na teritorije može se procijeniti primjenom kvalitativnih i kvantitativnih metoda, kao što je RHOMOLO⁷, model Europske komisije koji može simulirati sektorski, regionalni i vremenski specifičan utjecaj politika EU-a te pružiti potporu donositeljima politika pri evaluaciji ulaganja, reformi i strukturnih promjena u gospodarstvu. Platforma za oblikovanje LUISA⁸ pruža redovito ažurirane projekcije „scenarija teritorijalne referencije” (u skladu s dugoročnim projekcijama Eurostata i ECFIN-a), simulirajući utjecaje uspostavljenih europskih politika na teritorijalnom razmjeru povezanom s održivošću i teritorijalnom kohezijom. Također može podržati kvantitativnu procjenu utjecaja na teritorij posebnih „prilagođenih” mjera politike kroz širok raspon pokazatelja. Njezini se rezultati mogu objediniti na bilo kojoj teritorijalnoj razini. Alat ESPON Quick Scan⁹ jeftina je metodologija koja se brzo primjenjuje kako bi uključila dionike iz gradova i regija.

Odobrene metodologije procjene teritorijalnog utjecaja sada su dio programa Bolje uredbe¹⁰ (engl. Better Regulation) koji je okvir za transparentno osmišljavanje i evaluiranje politika i zakona EU-a uz dokaze te stavove građana i dionika koji idu u prilog tome.

Procjena teritorijalnog utjecaja može pomoći EU-u da se ponovno poveže sa svojim građanima. Trebamo razmotriti implikacije zakonodavstva EU-a diljem regija Europe te različitih stvarnosti u gradovima, ruralnim područjima, najudaljenijim regijama, prekograničnim područjima, planinama, otocima itd.

OBRATITE NAM SE:

REGIO-URBAN-TERRITORIAL@ec.europa.eu

7) <http://rhomolo.jrc.ec.europa.eu/>

8) <https://ec.europa.eu/jrc/en/luisa/>

9) <https://www.espon.eu/tools-maps/espon-tia-tool>

10) <http://europa.eu/lqc96cf>

Bespovratna sredstva EGP-a i Norveške potpora su kohezijskoj politici EU-a u jačanju Europe

Bespovratna sredstva EGP-a i Norveške financijski su doprinosi Islanda, Lihtenštajna i Norveške europskoj solidarnosti i koheziji. U programskom razdoblju 2014. – 2021. na raspolaganju je 2,8 milijardi EUR za projekte, povećavajući ulaganja EU-a u središnjoj i južnoj Europi.

Island, Lihtenštajn i Norveška usko surađuju s EU-om i članice su jedinstvenog tržišta preko Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru (EGP). Ta suradnja uključuje zajednički cilj smanjivanja socijalnih i ekonomskih razlika u cijelom EGP-u.

Zemlje pridonose tom cilju putem bespovratnih sredstava EGP-a i Norveške. Poput kohezijskog fonda EU-a, tim se bespovratnim sredstvima pruža financijska potpora državama članicama EU-a s bruto nacionalnim dohotkom *per capita* ispod 90% od prosjeka EU-a. Njihovi prioriteti odgovaraju prioritetima EU-a: zelena, konkurentna i uključiva Europa.

U skladu s prioritetima EU-a za trenutačno financijsko razdoblje, s pomoću bespovratnih sredstava EGP-a i Norveške nedavno su osnovani regionalni fondovi za rješavanje problema nezaposlenosti mladih i promicanje prekogranične suradnje.

Maksimalni učinak

Na početku programskog razdoblja svaka zemlja korisnica u bilateralnom Memorandumu o razumijevanju sa zemljama donatoricama predlaže prioritete za ulaganja. Tijekom pregovora potrebno je savjetovati se s Europskom komisijom kako bi se izbjeglo dupliciranje i osigurala financijska sredstva točno

tamo gdje će imati najveći učinak. U programima koji se provode zahvaljujući financiranju bespovratnim sredstvima moraju se poštivati pravila EU-a i standardi koji se odnose na ljudska prava, dobro upravljanje, održivi razvoj i jednakost spolova.

Financijska sredstva EU-a i EGP-a komplementarna su i obično njima upravlja isto tijelo upravljanja na nacionalnoj razini. Jednim se fondom može financijski potpomoći drugi, primjerice, u razvoju pilot projekta ili financiranjem drugog aspekta istog projekta. Ta bespovratna sredstva također pružaju financijsku potporu projektima gdje je teško pronaći sredstva iz EU-a ili iz nacionalnih izvora za izbjegavanje dupliciranja. Sredstvima iz EU-a i EGP-a uspješno se iskorištavaju drugi izvori javnog i privatnog financiranja.

Jedan od glavnih ciljeva ovih bespovratnih sredstava jest osnažiti bilateralne odnose između Islanda, Lihtenštajna i Norveške sa zemljama korisnicama. Njihovi prioriteti odgovaraju zajedničkim europskim izazovima gdje zemlja donatorica i korisnica imaju i stručnost i interes za zajednički rad. Sredstva se odvajaju kako bi omogućila bilateralna partnerstva, i njihovo financiranje, između javnih institucija, privatnih tvrtki, nevladinih organizacija i istraživačkih institucija na svim razinama. Tisuće projekata prima financijsku potporu u svakom programskom razdoblju, uključujući suradnje u istraživanju, zajedničke projekte MSP-ova ili razmjene između pojedinaca te osposobljavanje za osoblje.

Potporna demokraciji

Razlikovno obilježje bespovratnih sredstava iz EGP-a jest to da najmanje 10% sredstava odlazi izravno društvenim organizacijama u svakoj zemlji korisnici. Cilj je toga razviti dugoročnu održivost i sposobnost sektora civilnog društva u promicanju demokratskog sudjelovanja, aktivnog građanstva i ljudskih prava.

Vijeće Europe, OECD i Agencija EU-a za temeljna prava partneri su na nekoliko programa i projekata, a svojom stručno-

šću pridonose suzbijanju diskriminacije, socijalnoj uključenosti, gospodarskom razvoju i dobrom upravljanju. Osnaživanje ranjivih skupina i manjina, poput Roma, posebno je problemsko pitanje u pogledu bespovratnih sredstava u mnogim zemljama korisnicama.

SAZNAJTE VIŠE

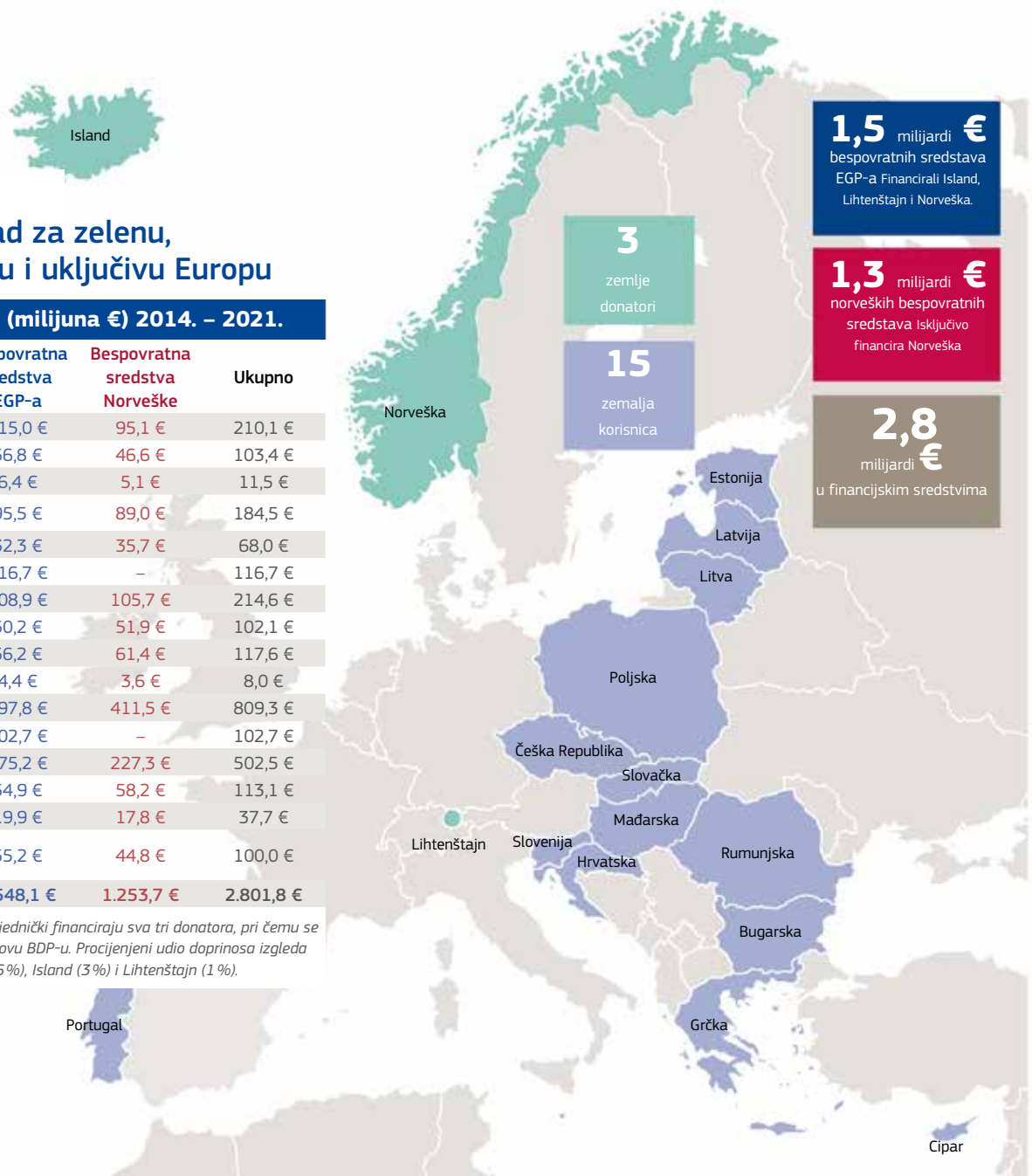
<http://www.eeagrants.com>

Zajednički rad za zelenu, konkurentsku i uključivu Europu

Zemlje korisnice (milijuna €) 2014. – 2021.

Zemlja	Bespovratna sredstva EGP-a	Bespovratna sredstva Norveške	Ukupno
Bugarska	115,0 €	95,1 €	210,1 €
Hrvatska	56,8 €	46,6 €	103,4 €
Cipar	6,4 €	5,1 €	11,5 €
Češka Republika	95,5 €	89,0 €	184,5 €
Estonija	32,3 €	35,7 €	68,0 €
Grčka	116,7 €	-	116,7 €
Mađarska	108,9 €	105,7 €	214,6 €
Latvija	50,2 €	51,9 €	102,1 €
Litva	56,2 €	61,4 €	117,6 €
Malta	4,4 €	3,6 €	8,0 €
Poljska	397,8 €	411,5 €	809,3 €
Portugal	102,7 €	-	102,7 €
Rumunjska	275,2 €	227,3 €	502,5 €
Slovačka	54,9 €	58,2 €	113,1 €
Slovenija	19,9 €	17,8 €	37,7 €
Regionalni fondovi	55,2 €	44,8 €	100,0 €
Ukupno	1.548,1 €	1.253,7 €	2.801,8 €

* Bespovratna sredstva zajednički financiraju sva tri donatora, pri čemu se doprinosi temelje na njihovu BDP-u. Procijenjeni udio doprinosa izgleda kako slijedi: Norveška (96%), Island (3%) i Lihtenštajn (1%).

Potporna civilnom društvu

Georgi Stoytchev, izvršni direktor Instituta otvorenog društva u Sofiji (OSI-Sofia), razgovara s Panoramom o tome kako bespovratna sredstva EGP-a pružaju potporu civilnom društvu u Bugarskoj.

Koja je uloga OSI-ja u upravljanju bespovratnim sredstvima EGP-a za civilno društvo u Bugarskoj?

OSI-Sofia dio je konzorcija zaduženog za Fond za aktivne građane u Bugarskoj – program civilnog društva za bespovratna sredstva EGP-a za razdoblje 2014. – 2021. Fond će biti jedan od najznačajnijih izvora financiranja za bugarske organizacije civilnog društva (OCD) jer pruža više od 15,5 milijuna EUR za projekte. Više od 85% promotora projekta vjeruje da su im kapaciteti poboljšani zahvaljujući sudjelovanju u prethodnom razdoblju. Ove će godine biti objavljeni prvi javni poziv za dostavu prijedloga.

Kako bespovratna sredstva EGP-a pomažu u rješavanju prioriteta civilnog društva u Bugarskoj?

Bugarska je suočena s izazovima, uključujući relativno nisku razinu sudjelovanja građana, smanjeno povjerenje u demokratske ustanove i pad razine medijskih sloboda. Također se bavimo problemima povezanim sa siromaštvom, govorom mržnje, ljudskim pravima i integracijom Roma, tražiteljima azila i ostalim ranjivim skupinama. Fond za aktivne građane razvija dugoročnu održivost i kapacitet sektora civilnog

»Bespovratna sredstva EGP-a bit će jedan od najznačajnijih izvora financiranja za bugarske organizacije civilnog društva, pružajući 15,5 milijuna EUR za projekte.»

društva da promovira demokratsko sudjelovanje, aktivno građanstvo i ljudska prava. Najmanje je 10% ukupnih sredstava izdvojeno za projekte koji pridonose uključenosti Roma.

Kako se sredstva EU-a i EGP-a nadopunjuju na terenu?

Trenutačno provodimo projekt istraživanja i zagovaranja koji je financirao EU kako bismo ranjivim socijalnim skupinama pomogli da dobiju pristup pravnoj pomoći u fazi prije suđenja. Projektni je partner Nacionalni ured za pravnu

pomoć, a projekt svojim bespovratnim sredstvima podupire EGP. Dakle, obje linije financiranja daju potporu bugarskim organizacijama civilnog društva u njihovim nastojanjima za sudskom reformom.

Drugi je primjer istraživanje organizacija civilnog društva koje će pružiti informacije za preporuke politike kao dio inicijative koju financira EU radi poboljšanja pristupa mladim Roma kvalitetnim poslovima u privatnom sektoru. To nadopunjuje cilj bespovratnih sredstava EGP-a o osnaživanju ranjivih skupina mjerama kao što je bolji pristup obrazovanju, zapošljavanju i sudjelovanju u odlučivanju.

Kako je financiranje pomoglo u jačanju bilateralnih odnosa?

Bespovratna sredstva EGP-a omogućuju organizacijama civilnog društva iz Bugarske i državama donatorima da razviju i provode zajedničke projekte. Više od 50 projekata odrađeno je tijekom četiri godine, uključujući seminare na kojima su se dijelila iskustva i znanja. Više od polovine promicatelja projekta koji su dobili bespovratna sredstva EGP-a u Bugarskoj kazalo je da su kao rezultat naučili više o Norveškoj, Islandu i Lihtenštajnu. ■

POTICAJ ZA TEMELJNA PRAVA U GRČKOJ

Zahvaljujući bespovratnim sredstvima EGP-a, program davanja azila financira 80 usmenih prevoditelja i brojno dodatno osoblje u Grčkoj službi za azil. Dodatno osoblje pridonijelo je porastu od 20 – 25 % u broju obrađenih slučajeva. Kao programski partner, norveška Uprava za imigraciju blisko surađuje s vodećim grčkim tijelima radi podjele njihovih iskustava u rješavanju pitanja traženja smještaja u azilu i vođenja centra za prihvata. Financiranje EGP-a nadopunjuje financijsku potporu EU-a u istom području, pridonoseći zajedničkom cilju o Zajedničkom europskom sustavu za pružanje azila koji dobro funkcionira.

<https://eeagrants.org/News/2016/Funding-lifeline-for-Greek-asylum-service#story>

„Briga o tim ljudima, zaštita tih ljudi ulaganje je u budućnost. Za mene je to mala stvar, ali je velika onima kojima pomažemo.“

George Maragoudakis, usmeni prevoditelj u Grčkoj službi za azil

ZAJEDNIČKO ISTRAŽIVANJE O HVATANJU I SKLADIŠTENJU UGLJIK U POLJSKOJ

Poljsko tehnološko sveučilište Silesian University of Technology i Centar za istraživanje energije SINTED u Norveškoj udružili su se kako bi razvili novu tehnologiju izgaranja koje se služi čistim kisikom i nižom temperaturom izgaranja. Ova tehnika povećava učinkovitost bojlera, smanjuje dušične zagađivače i olakšava hvatanje ugljika.

Dijeljenje sveobuhvatnih podataka i prijenos znanja doveli su do boljeg razumijevanja, novih ideja za rješavanje problema i novih mjesta istraživanja. Partneri će svoju uspješnu suradnju nastaviti u projektu CHEERS koji financira EU u sklopu programa Obzor 2020. i koji je usmjeren na drugu generaciju tehnologije za hvatanje i skladištenje ugljika radi smanjenje emisija.

<http://www.mocca.itc.polsl.pl/>

POTPORA ZA STRATEŠKO PARNIČENJE U ESTONIJI

Strateško parničenje uključuje pokretanje pojedinih slučajeva pred sudom kako bi se mijenjao zakon. Estonski Centar za ljudska prava održao je obuke i radionice o upotrebi tog alata za zagovaranje kako bi se unaprijedila zaštita prava ranjivih skupina u području jednakog postupanja i migracije. Norveška organizacija za borbu protiv javne diskriminacije dala je strateške savjete i podijelila iskustva. Organizacije sada istražuju buduće prilike za suradnju o zagovaranju na temelju istraživanja u okviru istraživačkog programa EU-a Obzor 2020.

<https://humanrights.ee/en/topics-main/vordne-kohtlemine/strategic-litigation/>

Integrirana intervencija u urbano upravljanje otpadnim vodama

Theodoros Karypidis, guverner Zapadne Makedonije, objašnjava kako se uspješan projekt upravljanja urbanim otpadnim vodama u njegovoj regiji upotrebljava kao primjer za cijelu Grčku.

Upravljanje urbanim otpadnim vodama problem je u brojnim dijelovima Grčke, a regija Zapadne Makedonije nije iznimka. Lokalne vlasti i regionalna razvojna agencija ANKO S.A. zajedno pokušavaju utvrditi veličinu problema. Uz potporu Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), formulirali su i proveli strategiju s proračunom od 40 milijuna EUR kako bi problemu pristupili holistički. Projekt obuhvaća načelo EU-a o održivosti u cjelokupnom poslovnom planu za Sjevernu Makedoniju.

Poslovni plan

Naš pristup integriranom upravljanju urbanim otpadnim vodama odražava se u nedavnoj inicijativi GU REGIO o sastavljanju i provedbi nacionalnog poslovnog plana za ovaj sektor. Cilj je ispitati, izgraditi i osigurati rad infrastrukture za otpadne vode (kanalizacijske mreže i postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda (WTF-i) za naselja koja imaju između 2 000 i 15 000 stanovnika (takozvane aglomeracije 3. kategorije) u Grčkoj.

Europska unija financira razvoj 13 regionalni integriranih postrojenja za upravljanje otpadnim vodama na temelju modela kooperativnog upravljanja. Središnje, regionalne i lokalne vlasti potiču provedbu uz operativnu potporu nacionalnog tehničkog tajništva osnovanog isključivo u ovu svrhu.

Cilj Komisije jest mobilizirati fondove veće od 1 milijarde EUR kako bi Grčka u potpunosti zadovoljila zahtjeve Europske direktive o pročišćavanju urbanih otpadnih voda. Regija Zapadne Makedonije kao i ja osobno radit ćemo na ostvarenju ovog cilja dijeljenjem našeg iskustva s nadležnim tijelima drugih regija.

Lokalno djelovanje

Lokalna vlast u regiji vjeruje u svoju ulogu „pokretača razvoja“, u znanje da i dizajn i provedba premašuju vremenska ograničenja jednog mandata vladavine i programskih razdoblja EU-a.

Stoga je naša dugoročna vizija podijeljena u faze u skladu s razmjerom ovog problema, uključenim naseljima i rokom provedbe. Naš kontinuiran obostrani odnos osigurao je da intervencije i odluke o upotrebi zemlje budu usmjerene na opće dobro primjenom dokazane provedbe projekta.

Ista filozofija primijenjena je na osmišljavanje integriranog upravljanja urbanim otpadnim vodama u skupinama naselja

– u početku u prefekturi Kozani, a potom u ostale tri prefekture regije.

Velike urbane aglomeracije povezane su s manjim naseljima u sustav za prijenos urbane otpadne vode i upravljanje njome. Istovremeno su manja naselja grupirana kao zasebne jedinice da bi se formirala naselja 3. kategorije.

Participativno planiranje, redizajniranje, prilagodba, ocjenjivanje i reprogramiranje cjelokupnog plana i njegova lokalna primjena bili su ključni za ovu metodologiju. To je dodatno pojačano konsenzusom stanovnika regije i aktivnim sudjelovanjem lokalne vlade, tehničkim i ostalim službama koje su surađivale sa središnjim i regionalnim odjelima. Ključna je bila i uključenost društva ANKO S.A. od početne faze dizajna do probnog rada postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda (WTF-a).

Trenutačno provodimo faze izgradnje koje se međusobno poklapaju i privremenu provedbu projekata završenih u sklopu NSRF 2007. – 2013., dok je provedba preostalih projekata iz programskog razdoblja 2014. – 2020. u tijeku.

Nakon što oni budu dovršeni, regija Zapadne Makedonije bit će u potpunosti usklađena s odredbama pravnog okvira te će biti sjajan primjer na nacionalnoj razini. Približno 90% stanovnika prefekture Kozani bit će opskrbljeno zahvaljujući našem pionirskom planu.

Nadalje, uskoro će biti dovršeno planiranje mreža za interni i eksterni prijenos otpadnih voda u grupirana naselja koja će opskrbljivati postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda (WTF-i) 3. kategorije ili lokalna rješenja.

Također razvijamo integrirani plan upravljanja biološki tretiranim muljem te radimo na učinkovitom i objedinjenom upravljanju i radu postrojenja za pročišćavanje otpadnih voda (WTF-a) diljem regije zapadne Makedonije.

Jasno je da imamo strategiju, da primjenjujemo participativne postupke te da smo usmjereni na okoliš, održivost i kvalitetu života te da pružamo tehničku podršku našem planu i da nastavljamo postavljati inovativne nove ciljeve za unaprjeđenje uloge lokalne vlade. ■

Theodoros Karypidis, Guverner Zapadne Makedonije

POSTROJENJE ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA VELVENTOS

Postrojenje za pročišćavanje otpadnih voda počelo je s radom 2016. te ima kapacitet dovoljan za opskrbu 5400 stanovnika. Otpad se pročišćuje primjenom procesa produženog prozračivanja aktiviranog mulja uz istovremenu stabilizaciju mulja i usporednu nitrifikaciju, denitrifikaciju i uklanjanje vode iz otpada. Projekt je bio financiran u sklopu operativnog programa „Okoliš i održivi razvoj”.

POSTROJENJE ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA SERVIA

Ovaj projekt, čiji je kapacitet dovoljan za opskrbu 7500 stanovnika, trenutačno je u fazi testiranja. Otpad se pročišćuje primjenom procesa produženog prozračivanja aktiviranog mulja uz istovremenu stabilizaciju mulja i usporednu nitrifikaciju, denitrifikaciju i uklanjanje vode iz otpada. Projekt je financiran u sklopu operativnog programa „Okoliš i održivi razvoj”.

PROJEKTI

VELIKA OBNOVA AUSTRIJSKE ZNAMENITOSTI

**UKUPNO ULAGANJE
1 665 000 EUR**

**DOPRINOS EU-A
326 700 EUR**

Dvorac Heinfels, koji se nalazi u planinama austrijske pokrajine Istočni Tirol, podvrgnut je velikoj obnovi zahvaljujući projektu kojemu je potporu dao Europski fond za regionalni razvoj. Po završetku dvorac će biti otvoren za javnost, jednako kao i dvije druge znamenitosti u susjednoj Italiji, koje se financiraju u sklopu iste programske sheme.

Povijesni spomenik nalazi se na brežuljku nad selom s kojim dijeli ime. Utvrda je prvi put spomenuta još 1243., a iako je vanjšina dvorca Heinfels i dalje impresivna, unutrašnjost je zapuštena.

Shema restauracije osmišljena je tako da joj je cilj promijeniti takvu situaciju građevinskim radovima koji će se, prema planu, provoditi do 2019. Planovi ponovnog razvoja uključuju rekonstrukciju zidova i stropova koji su se srušili te obnovu pročelja. Postojeći prozori i vrata bit će obnovljeni ili, po potrebi, zamijenjeni.

Dodatno, kapelica će biti prenamijenjena u muzej. Održavanje unutrašnjih struktura i žbuke također se obnavljaju. Dostupnost javnosti jamči se kroz projekt EFRR-a, iako će se u drugoj fazi razvoja primijeniti usmjereniji koncept kako bi se osigurala dugotrajna upotreba zgrade.

Okolne znamenitosti

Uz dvorac Heinfels, a u sklopu šireg projekta „Zamci i dvorci“, obnavljaju se još dvije iznimne građevine. I Magnifica Comunità u Cadoreu i dvorac Feltre u Feltrinu smješteni su u susjednoj sjevernoj talijanskoj provinciji Belluno. Poput Heinfelsa, ove građevine imaju važnu ulogu u lokalnom kulturnom identitetu te su popularne turističke atrakcije.

Renovacijski radovi prilagođeni su potrebama svake građevine jer je svaka od njih u različitim stanjima propalosti. No, općenito govoreći, cilj je svaku od njih učiniti dostupnijom općoj javnosti te ih osposobiti za održavanje izložbi o lokalnoj povijesti.

Radovi koji se provode u okviru ovog prekograničnog projekta također će omogućiti usporedbu različitih pristupa obnovi i različitih tehnika koje primjenjuju vješti majstori. Učenici lokalnih strukovnih škola posjetit će lokacije te sudjelovati u radionicama, studijskim seminarima i praktičnim zadacima obnove.

Promocija građevina i obnovljen pristup za lokalce i turiste bit će u središtu zajedničke komunikacijske kampanje koja će istaknuti kulturnu važnost građevina te manje poznata arhitektonska obilježja. Turizam će se dodatno promicati stvaranjem prekogranične kulturne mreže. ■

SAZNAJTE VIŠE

<http://burg-heinfels.com/index.php/de/>

PROJEKTI

OBNOVA ZRAČNE LUKE KOJA POBOLJŠAVA SIGURNOST – I UNAPRJEĐUJE OKOLIŠ

UKUPNO ULAGANJE
70 000 000 EUR

DOPRINOS EU-A
35 000 000 EUR

Zračna luka u estonskom Tallinnu prolazi obnovu u vrijednosti od 70 milijuna EUR u sklopu koje će se poboljšati sigurnost na letovima, istovremeno umanjujući negativne učinke poslovanja i infrastrukture zračne luke na okoliš.

Shema, koja je iz Kohezijskog fonda dobila doprinos od 35 milijuna EUR, rezultirat će nizom sustava i objekata koji će biti postavljeni u istočnom i južnom krilu štíćenog dijela zračne luke.

Uvođenje sustava za kišnicu i sustava odvodnje, uz područja prikupljanja snijega i odleđivanja, pomaže u smanjenju učinka na okoliš koji uzrokuje zagađenje površinskih i podzemnih voda. Zračna će luka također imati koristi od unaprjeđene rasvjetne infrastrukture, što će joj omogućiti primjenu navigacijskog sustava CAT 2. Ovaj sustav pilotima daje veću slobodu u upotrebi instrumenata za sigurno slijetanje, čak i u razdobljima slabe vidljivosti.

Veća učinkovitost

Sigurna zona uzletno-sletne staze zračne luke bit će dodatno pojačana tijekom projekta. Te izmjene, zajedno s novim rasvjetnim sustavom na uzletištu, omogućit će Zračnoj luci Tallinn da zadovolji infrastrukturne zahtjeve Europske agencije za zra-

koplovnu sigurnost (EASA). Dodatno, nabava novih tehnologija i sigurnosne opreme za uzletno-sletnu stazu omogućit će učinkovitije održavanje rekonstruirane i dodatne infrastrukture.

Promjene izvedene tijekom projekta omogućit će izravno polijetanje i slijetanje letjelica dalje od granice s obližnjim jezerom Ülemiste te će povećati pristupnu visinu slijetanja letjelica iznad Tallinna i jezera. To će pomoći u smanjenju zagađenja bukom u okolnim područjima.

Prema rasporedu, projekt će biti dovršen 2020. Ove se aktivnosti nastavljaju na prethodne projekte kojima je potporu pružio Kohezijski fond za nadogradnju i proširenje najveće zračne luke u Estoniji. Shema, dovršena 2008., obuhvaćala je rekonstrukciju vozničkih staza zračne luke te područja stajanke, kao i udvostručenje i sveobuhvatnu modernizaciju zgrade terminala u obliku slova T. Poboljšani sigurnosni objekti, putnički mostovi, novi šalteri za prijavu i bežični internet također su uvedeni u sklopu ovog ulaganja.

Mjere koje su podržane u sklopu Kohezijskog fonda pomogle su u povećanju kapaciteta Zračne luke Tallinn, omogućujući joj da svake godine primi oko 2,5 milijuna putnika. ■

SAZNAJTE VIŠE

<http://www.strukturifondid.ee/eng/eduload#!projekt-37003>

PROJEKTI

GLAVNA NAGRADA GRČKOM PROJEKTU ŠIROKOPOJASNOG INTERNETA U RURALNIM PODRUČJIMA

**UKUPNO ULAGANJE
199 715 800 EUR**

**DOPRINOS EU-A
161 061 000 EUR**

Projekt koji je visokokvalitetnu internetsku vezu doveo do „bijelih ruralnih područja” Grčke odabran je kao jedan od pet pobjednika nagrada European Broadband Awards 2017.

”Razvoj širokopolasne mreže u bijelim ruralnim područjima Grčke” nacionalna je inicijativa koja, uz potporu financijskih sredstava EU-a, zemlji osigurava infrastrukturnu pokrivenost i cjenovno prihvatljive usluge povezivanja. Koristi od inicijative ima oko 5077 naselja i više od 500 000 građana u udaljenim i nepogodnim područjima u sjevernim, središnjim i južnim regijama Grčke.

Projekt zatvara širokopolasni jaz između uglavnom planinskih, otočnih te graničnih područja i ostatka zemlje. Prethodno ta raspršena stambena područja nisu bila povezana s digitalnim svijetom jer komercijalni igrači nisu željeli provesti potrebna ulaganja u širokopolasnu mrežu zbog niskih povrata.

Potpore iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) pomogle su grčkoj vladi da omogući mrežu visokog kapaciteta kroz javno-privatno partnerstvo. Korisnici mogu očekivati da će uživati u pristupu internetu po brzini do 30 Mbps koja će, postupnim unaprjeđenjem usluge, rasti i do 50 Mbps.

Gospodarske i društvene prednosti

Očekuje se da će nova širokopolasna mreža učvrstiti socijalnu koheziju i pružiti gospodarski poticaj siromašnijim područjima. Dostupna i učinkovita IT infrastruktura može poboljšati održivost poslovnih aktivnosti i potaknuti ljude, posebice mlađe generacije, da ostanu umjesto da se sele u izgrađenija pod-

ručja. Procjenjuje se da bi povećana širokopolasna prodornost od 8% mogla pomoći gospodarstvu ovih slabo naseljenih regija da poraste za 1,2%.

Pristup tako ekstenzivnoj širokopolasnoj mreži visokog kapaciteta trebao bi potaknuti i rast malih poduzeća te građanima omogućiti širok spektar mogućnosti rada na daljinu. Dodatno, poljoprivredni sektor imat će velike koristi od ovog ulaganja. Ono će pomoći poljoprivrednicima da povećaju svoju proizvodnju, dok će društvima omogućiti trenutačan pristup cijenama tržišta usjeva jer će uvođenje nove IT infrastrukture njihovo poslovanje učiniti učinkovitijim. Društva u sektorima kulture i turizma također će imati koristi od boljeg širokopolasnog pristupa.

U obrazovanju su već vidljivi opipljivi rezultati ovog razumnog ulaganja. Sada kada imaju pouzdanu širokopolasnu uslugu, škole u udaljenim, planinskim područjima prefekture Pella u sjevernoj Grčkoj mogu upotrebljavati edukativne digitalne medije u školskim radionicama. Nastavak projekta sufinancirat će se fondovima za razdoblje 2014. – 2020. kako bi se pokrila preostala bijela područja diljem Grčke.

Projekt je osvojio nagradu European Broadband Awards 3. kategorije: „Teritorijalna kohezija u udaljenim i ruralnim područjima”. Dodjelu nagrada organizira Glavna uprava za komunikacijske mreže, sadržaje i tehnologije. ■

SAZNAJTE VIŠE

<http://bit.ly/2ohCPn1>

PROGRAM

24. SVIBNJA

Bruxelles (BE)

Konferencija na visokoj razini o „Dobrom upravljanju i kohezivskoj politici EU-a“

24. – 25. SVIBNJA

Catania (IT)

Treći godišnji forum Strategije EU-a za jadransku i jonsku regiju (EUSAIR)

3. – 5. LIPNJA

Tallinn (EE)

9. godišnji forum o strategiji EU-a za regiju Baltičkog mora (EUSBSR)

8. – 11. LISTOPADA

Bruxelles (BE)

Europski tjedan regija i gradova

Više informacija o ovim događanjima možete pronaći u dijelu Program na *web*-mjestu InfoREGIO:

http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/newsroom/events/

Projekt Road Trip nudi iskustvo putovanja koje će osam pojedinaca odvesti na četiri rute (mediteransku, atlantsku, dunavsku, baltičku) diljem kontinenta u razdoblju od 14. travnja do 25. kolovoza 2018.

Četiri para uputit će se na putovanje Europom u kombiju. Putem će upoznavati lokalno stanovništvo, doživljavati lokalni ugođaj, otkrivati projekte koji su živote ljudi promijenili nabolje te istraživati nepoznata mjesta i predivne krajolike.

+ PRATITE NAS

www.roadtripproject.eu

PRAVNA OBAVIJEST

Europska komisija niti bilo koja osoba koja djeluje u ime Europske komisije nije odgovorna za uporabu sljedećih informacija.

Luksemburg: Ured za publikacije Europske unije, 2018.

PDF: ISSN 2315-0823

© Europska unija, 2018.

Ponovna upotreba dopuštena je samo uz navođenje izvora.

Ponovna upotreba dokumenata Europske komisije uređena je Odlukom 2011/833/EU (SL L 330, 14.12.2011., str. 39).

Za bilo kakvu upotrebu ili reprodukciju fotografija ili drugog materijala za koje EU nije nositelj autorskih prava, dopuštenje se mora tražiti izravno od nositelja autorskih prava.

Printed in Belgium

Časopis je tiskan na recikliranom papiru na engleskom, francuskom, njemačkom, bugarskom, grčkom, španjolskom, talijanskom, poljskom i rumunjskom jeziku. Dostupan je na 22 jezika na *web*-mjestu: http://ec.europa.eu/regional_policy/hr/information/publications/panorama-magazine/

Sadržaj izdanja finaliziran je u ožujku 2018.

FOTOGRAFIJE (STRANICE):

Naslovna stranica: © Europska unija

Stranica 3.: © Europska unija

Stranica 4.: © Ministère de la cohésion des territoires, Francuska

Stranica 5.: © iStock/deepblue4you

Stranica 6.: © iStock/tolgaldun

Stranica 7.: © Torskal

Stranica 10.: © Europska unija

Stranica 11.: © Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, Hrvatska

Stranica 12.: © Država Sjeverna Rajna-Vestfalija, Njemačka

Stranica 13.: © Država Sjeverna Rajna-Vestfalija, Njemačka

Stranica 14.: © Država Sjeverna Rajna-Vestfalija, Njemačka

Stranica 17.: © Država Sjeverna Rajna-Vestfalija, Njemačka

Stranica 18.: © InVerSiV

Stranica 19.: © Država Sjeverna Rajna-Vestfalija, Njemačka

Stranica 20.: © Država Brandenburg, Njemačka

Stranica 21.: © Konferencija perifernih pomorskih regija

Stranica 22.: © Konferencija gradova atlantskog luka

Stranica 25.: © Bio-Incubator Leuven; © Община Габрово

Stranica 26.: IT4Innovations Centre of Excellence © Michal Novotny; GeoCenter Mons Klint © Europska unija

Stranica 27.: Energieberg © Europska unija; SMIT © IT i razvojni centar Ministarstva unutarnjih poslova, Estonija

Stranica 28.: EPIC Migrants © EPIC; © Tempi Tunnels

Stranica 29.: Environmental Hydraulic Institute © IHCantabria; Mont Saint Michel © AdobeStock

Stranica 30.: Zračna luka Dubrovnik © Damir Žižić i Dean Tošović; Pompei © Parco archeologico di Pompei

Stranica 31.: Cyprus School Actions © Εθν Ιωαννίνου; Great Amber Concert Hall © Europska unija

Stranica 32.: Sanarisked Hospital © Marjan Kutleša i Raimondas Urbakavičius; Numerical © Numerical

Stranica 33.: Magdolna Quarter © REV8 PLC; National Interactive Science © Esplora

Stranica 34.: 3 D Printer © Aectual; Wasserlabor © Dream RRM

Stranica 35.: E30 Rail Line © Włodzimierz Włoch;

Kastelo © Europska unija

Stranica 36.: ELI-NP © Europska unija, Fakultet kemije © David Lotrič

Stranica 37.: DIKDA © Slovenská národná knižnica; © 66Aika) © Kalle Kataila

Stranica 38.: Climate Smart Innovation © Robert Rundberget; London Green Fund © LEEF

Stranica 39.: Euroregija Meuse Rhin © EMROD; Teaching Divided Histories © Nerve Centre

Stranica 53.: © Europska unija

Stranica 54.: © iStock/Ramberg

Stranica 56.: © Bespovratna sredstva EGP-a

Stranica 57.: © Christophe Vander Eecken

Stranice 58., 59.: © Regija Zapadne Makedonije

Stranica 60.: © Burg Heinfels Museumsverein

Stranica 61.: © Zračna luka Tallin

Stranica 62.: © Ministarstvo digitalne politike, telekomunikacija i

medija, Grčka

OSTANITE U KONTAKTU

ec.europa.eu/regional_policy
cohesiondata.ec.europa.eu

@EU_Regional
 #CohesionPolicy | #ESIFunds

EUinmyregion

[flickr.com/euregional](https://www.flickr.com/euregional)

RegioNetwork

[ec.europa.eu/commission/2014-2019/
 cretu_en](http://ec.europa.eu/commission/2014-2019/cretu_en)
 @CorinaCretuEU

Ured za publikacije

Europska komisija
 Glavna uprava za regionalnu i urbanu politiku
 Komunikacija – Agnès Monfret
 Avenue de Beaulieu/Beaulieulaan 1 – B-1160 Bruxelles
 E-pošta: regio-panorama@ec.europa.eu